EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 3.9.2025
COM(2025) 356 final

ANNEX 9

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vahelise partnerluslepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

21-A LISA

LEPINGUOSALISTE GEOGRAAFILISI TÄHISEID KÄSITLEVAD ÕIGUSNORMID

1. JAGU

Euroopa Liidu õigusnormid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1143, milles käsitletakse veinile, piiritusjookidele ja põllumajandustoodetele antavaid geograafilisi tähiseid ning põllumajandustoodete garanteeritud traditsioonilisi tooteid ja vabatahtlikke kvaliteedimõisteid ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2019/787 ja (EL) 2019/1753 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1151/2012, ning selle rakendusnormid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ning selle rakendusnormid

– Komisjoni 17. oktoobri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/33, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 veinisektori kaitstud päritolunimetuste, geograafiliste tähiste ja traditsiooniliste nimetuste kaitsetaotluste, vastuväite esitamise menetluse, kasutuspiirangute, tootespetsifikaatide muutmise, tühistamise ning märgistamise ja esitlusviisi osas

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkohoolsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008

2. JAGU

Argentina õigusnormid

– Ley 25.163 – Vinos y bebidas espirituosas de origen vínico

– Decreto Reglamentario Nº 57/2004

– Resolución C 11/04 (INV) – Procedimientos: Inscripciones, Registros, Certificados, Infracciones

– Resolución C 35/02 – Publicación edictos, conforme ley en vigencia (INV)

– Resolución C 8/03 – Registro, protección y derecho al uso de una DOC (INV)

– Resolución C 19/2012 – Condiciones para la elaboración de vinos con IG (INV)

– Resolución 57/2024 – Unificación listado de variedades

– Ley 25.380 – Indicación Geográfica y Denominación de Origen de productos agrícolas y alimentarios

– Ley 25.966 – Modificatoria de la Ley Nº 25.380

– Resolución 546/2011 – Aprobación de signos distintivos

– Decreto reglamentario 556/2009 – Reglamenta la Ley 25.380 y su modificatoria

– Resolución 13/2021 – Registro de Indicaciones Geográficas y Denominaciones de Origen de productos agrícolas y alimentarios.

3. JAGU

Brasiilia õigusnormid

– Portaria INPI/PR nº 04, de 12 de janeiro de 2022

– Decreto nº 4.062, 21 de dezembro de 2001

– Portaria INPI/PR nº 06/2022

– Lei da Propriedade Industrial N° 9279/1996

4. JAGU

Paraguay õigusnormid

– Ley Nº 4.923 – De indicaciones geográficas y denominaciones de origen y su Decreto Reglamentario N° 1286/2019

5. JAGU

Uruguay õigusnormid

– Ley Nº 17.011 – Ley de marcas

– Decreto Reglamentario Nº 34/999 – Reglamentación de la ley de marcas

_____

21-B LISA

GEOGRAAFILISED TÄHISED VASTAVALT ARTIKLILE 21.33

1. JAGU

Euroopa Liidu geograafilised tähised vastavalt artiklile 21.33

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Belgia	Beurre d'Ardenne	Või ja muud piimatooted, v.a juust
Belgia	Fromage de Herve	Juust
Belgia	Gentse azalea	Lilled ja dekoratiivtaimed
Belgia	Jambon d'Ardenne	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Belgia	Pâté gaumais	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Belgia	Plate de Florenville	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Belgia	Vin mousseux de qualité de Wallonie	Vein
Belgia	Vin de pays des jardins de Wallonie	Vein
Belgia	Crémant de Wallonie	Vein
Belgia	Côtes de Sambre et Meuse	Vein
Belgia	Peket-Pekêt	Piiritusjoogid
Belgia	Pèket-Pèkèt de Wallonie	Piiritusjoogid
Belgia Saksamaa Austria	Korn	Piiritusjoogid

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Belgia Saksamaa Austria	Kornbrand	Piiritusjoogid
Bulgaaria	Българско розово масло (Bulgarsko rozovo maslo)	Eeterlikud õlid
Bulgaaria	Дунавска равнина (Dunavska ravnina)	Vein
Bulgaaria	Тракийска низина (Trakiĭska nizina)	Vein
Tšehhi	České pivo	Õlu
Tšehhi	Českobudějovické pivo[1]	Õlu
Tšehhi	Žatecký chmel	Õliseemned ja õliviljad
Taani	Danablu	Juust
Saksamaa	Allgäuer Bergkäse	Juust
Saksamaa	Allgäuer Emmentaler	Juust
Saksamaa	Bayerische Breze / Bayerische Brezn / Bayerische Brez'n / Bayerische Brezel	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast
Saksamaa	Bayerisches Bier	Õlu
Saksamaa	Bremer Bier	Õlu
Saksamaa	Dresdner Christstollen / Dresdner Stollen / Dresdner Weihnachtsstollen	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast

[1] Brasiilia, Paraguay ja Uruguay territooriumil taotletakse geograafilise tähise „Českobudějovické pivo" kaitset ainult tšehhi keeles.
Uruguay territooriumil peab geograafiline tähis „Českobudějovické pivo" olema esitatud õllemahutite tagaküljel nii, et see ei ole esile tõstetud.
Argentina territooriumil taotletakse geograafilise tähise „Českobudějovické pivo" kaitset ainult tšehhi keeles, võttes arvesse kaubamärgiomanike õigusi ja tingimusel, et geograafiline tähis „Českobudějovické pivo" on esitatud õllemahutite tagaküljel nii, et see ei ole esile tõstetud.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Saksamaa	Holsteiner Katenschinken / Holsteiner Schinken / Holsteiner Katenrauchschinken / Holsteiner Knochenschinken	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Saksamaa	Hopfen aus der Hallertau	Õliseemned ja õliviljad
Saksamaa	Münchener Bier[1]	Õlu
Saksamaa	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Saksamaa	Nürnberger Lebkuchen	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast
Saksamaa	Schwäbische Maultaschen / Schwäbische Suppenmaultaschen	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast
Saksamaa	Schwäbische Spätzle / Schwäbische Knöpfle	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast
Saksamaa	Schwarzwälder Schinken	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Saksamaa	Tettnanger Hopfen	Õliseemned ja õliviljad
Saksamaa	Baden	Vein
Saksamaa	Franken	Vein
Saksamaa	Mittelrhein	Vein
Saksamaa	Mosel	Vein
Saksamaa	Pfalz	Vein
Saksamaa	Rheingau	Vein
Saksamaa	Rheinhessen	Vein

[1] Brasiilia territooriumil ei takista geograafilise tähise „Münchener Bier“ kaitse mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Münchener Bier“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda nimetust Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Münchener Bier“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.
Geograafilise tähise „Münchener“ kaitset taotletakse Paraguay territooriumil ainult saksa keeles.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Saksamaa	Württemberg	Vein
Saksamaa	Schwarzwälder Kirschwasser	Piiritusjoogid
Saksamaa	Steinhäger[1]	Piiritusjoogid
Iirimaa Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa)	Irish Cream	Piiritusjoogid
Iirimaa Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa)	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky	Piiritusjoogid
Kreeka	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Kreeka	Καλαμάτα (Kalamata)	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Kreeka	Κεφαλογραβιέρα (Kefalograviera)	Juust
Kreeka	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (Kolymvari Chanion Kritis)	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Kreeka	Κονσερβολιά Αμφίσσης (Konservolia Amfissis)	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Kreeka	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα (Korinthiaki Stafida Vostitsa)	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Kreeka	Κρόκος Κοζάνης (Krokos Kozanis)	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Kreeka	Λυγουριό Ασκληπιείου (Lygourio Asklipiou)	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Kreeka	Μανούρι (Manouri)	Juust

[1] Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Kreeka	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Kondiitritooted, kakao ja šokolaad
Kreeka	Σητεία Λασιθίου Κρήτης (Sitia Lasithiou Kritis)	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Kreeka	Φέτα (Feta)[1]	Juust
Kreeka	Αμύνταιο (Amyntaio)	Vein
Kreeka	Μαντινεία (Mantineia)	Vein
Kreeka	Νάουσα (Naousa)	Vein
Kreeka	Νεμέα (Nemea)	Vein
Kreeka	Ρετσίνα Αττικής (Retsina of Attiki)	Vein
Kreeka	Σάμος (Samos)	Vein
Kreeka	Σαντορίνη (Santorini)	Vein
Kreeka	Τσίπουρο (Tsipouro)	Piiritusjoogid
Hispaania	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Aceite del Bajo Aragón	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Antequera	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Azafrán de la Mancha	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Baena	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Cecina de León	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted

[1] Geograafilise tähise „Φέτα (Feta)“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Feta“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda nimetust Argentina, Brasiilia ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Feta“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Hispaania	Dehesa de Extremadura	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Estepa	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Guijuelo	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Idiazabal	Juust
Hispaania	Jabugo	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Jijona[1]	Kondiitritooted, kakao ja šokolaad
Hispaania	Les Garrigues	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Los Pedroches	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Mahón-Menorca	Juust
Hispaania	Polvorones de Estepa	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast
Hispaania	Priego de Córdoba	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Queso Manchego[2]	Juust
Hispaania	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Sierra de Cádiz	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Sierra de Cazorla	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Sierra de Segura	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Sierra Mágina	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Hispaania	Siurana	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad

[1] Geograafilise tähise „Jijona“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Turrón de Jijona“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda nimetust Argentina ja Paraguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Turrón de Jijona“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Hispaania	Sobrasada de Mallorca	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Hispaania	Turrón de Alicante[1]	Kondiitritooted, kakao ja šokolaad
Hispaania	Alicante	Vein
Hispaania	Bierzo	Vein
Hispaania	Calatayud	Vein
Hispaania	Campo de Borja	Vein
Hispaania	Cariñena	Vein
Hispaania	Castilla	Vein
Hispaania	Castilla y León	Vein
Hispaania	Cataluña	Vein
Hispaania	Cava	Vein
Hispaania	Empordà	Vein
Hispaania	Jerez-Xérès-Sherry[2]	Vein
Hispaania	Jumilla	Vein
Hispaania	La Mancha	Vein
Hispaania	Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda	Vein
Hispaania	Navarra	Vein

[1] Geograafilise tähise „Turrón de Alicante“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Turrón de almendras tipo Alicante“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda nimetust Argentina ja Paraguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Turrón de almendras tipo Alicante“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Geograafilise tähise „Jerez-Xérès-Sherry“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Jerez“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda nimetust Argentina territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Jerez“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Hispaania	Penedès	Vein
Hispaania	Priorat	Vein
Hispaania	Rías Baixas	Vein
Hispaania	Ribeiro	Vein
Hispaania	Ribera del Duero[1]	Vein
Hispaania	Rioja[2]	Vein
Hispaania	Rueda	Vein
Hispaania	Somontano	Vein
Hispaania	Toro[3]	Vein
Hispaania	Utiel-Requena	Vein
Hispaania	Valdepeñas	Vein
Hispaania	Valencia	Vein
Hispaania	Yecla	Vein
Hispaania	Brandy de Jerez	Piiritusjoogid
Hispaania	Brandy del Penedés	Piiritusjoogid
Hispaania	Pacharán Navarro	Piiritusjoogid
Prantsusmaa	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux-Sèvres	Või ja muud piimatooted, v.a juust
Prantsusmaa	Bleu d'Auvergne	Juust
Prantsusmaa	Bœuf de Charolles	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Prantsusmaa	Brie de Meaux	Juust
Prantsusmaa	Brillat-Savarin	Juust
Prantsusmaa	Camembert de Normandie	Juust

[1] Kaitset ei taotleta Uruguay territooriumil.
[2] Kaitset ei taotleta Argentina territooriumil.
[3] Kaitset ei taotleta Argentina territooriumil.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Prantsusmaa	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Prantsusmaa	Cantal; fourme de Cantal; cantalet	Juust
Prantsusmaa	Chaource	Juust
Prantsusmaa	Comté[1]	Juust
Prantsusmaa	Emmental de Savoie	Juust
Prantsusmaa	Époisses	Juust
Prantsusmaa	Génisse Fleur d'Aubrac	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Prantsusmaa	Gruyère (Prantsusmaa)[2]	Juust
Prantsusmaa	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	Eeterlikud õlid
Prantsusmaa	Huîtres Marennes Oléron	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Prantsusmaa	Jambon de Bayonne	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Prantsusmaa	Livarot	Juust
Prantsusmaa	Pont-l'Évêque[3]	Juust

[1] Geograafilise tähise „Comté“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Comté“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda nimetust Brasiilia ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Comté“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

[3] Geograafilise tähise „Pont-l'Évêque“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Pont-l'Évêque“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Pont-l'Évêque“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Prantsusmaa	Pruneaux d'Agen[1]	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Prantsusmaa	Reblochon / Reblochon de Savoie[2]	Juust
Prantsusmaa	Riz de Camargue	Teravili
Prantsusmaa	Roquefort[3]	Juust
Prantsusmaa	Sainte-Maure de Touraine	Juust

[1] Geograafilise tähise „Pruneaux d'Agen“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „D'Agen“ või „Ciruela D'Agen“ kuni 10 (kümne) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „D'Agen“ või „Ciruela D'Agen“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Geograafilise tähise „Reblochon“ / „Reblochon de Savoie“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Reblochon“ või „Rebleusson“ Argentina ja Brasiilia territooriumil kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ning Uruguay territooriumil kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Reblochon“ või „Rebleusson“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[3] Geograafilise tähise „Roquefort“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Roquefort“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Roquefort“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Prantsusmaa	Saint-Marcellin[1]	Juust
Prantsusmaa	Selles-sur-Cher	Juust
Prantsusmaa	Soumaintrain	Juust
Prantsusmaa	Alsace / Vin d'Alsace	Vein
Prantsusmaa	Anjou	Vein
Prantsusmaa	Beaujolais	Vein
Prantsusmaa	Bordeaux[2]	Vein
Prantsusmaa	Bourgogne[3]	Vein
Prantsusmaa	Cahors	Vein

[1] Geograafilise tähise „Saint-Marcellin“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Saint-Marcellin“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda nimetust Brasiilia ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Saint-Marcellin“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Geograafilise tähise „Bordeaux“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada viinamarjasordi nime ’Bordô’ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et viinamarjasordi nimele ’Bordô’ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[3] Geograafilise tähise „Bourgogne“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Borgoña“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Borgoña“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Prantsusmaa	Chablis[1]	Vein
Prantsusmaa	Champagne[2]	Vein
Prantsusmaa	Châteauneuf-du-Pape	Vein
Prantsusmaa	Côtes de Provence	Vein
Prantsusmaa	Côtes du Rhône	Vein
Prantsusmaa	Côtes du Roussillon	Vein
Prantsusmaa	Fronton	Vein
Prantsusmaa	Graves	Vein
Prantsusmaa	Irouléguy	Vein
Prantsusmaa	Languedoc	Vein
Prantsusmaa	Madiran	Vein

[1] Geograafilise tähise „Chablis“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Chablis“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Chablis“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Geograafilise tähise „Champagne“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Champagne“, „Champaña“ või „Método / Méthode Champenoise“ kuni 10 (kümne) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina, Brasiilia, Paraguay ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Champagne“, „Champaña“ või „Método / Méthode Champenoise“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Prantsusmaa	Margaux[1]	Vein
Prantsusmaa	Médoc	Vein
Prantsusmaa	Pauillac	Vein
Prantsusmaa	Pays d'Oc	Vein
Prantsusmaa	Pessac-Léognan	Vein
Prantsusmaa	Pomerol	Vein
Prantsusmaa	Pommard	Vein
Prantsusmaa	Romanée-Conti	Vein
Prantsusmaa	Saint-Emilion	Vein
Prantsusmaa	Saint-Estèphe	Vein
Prantsusmaa	Saint-Julien	Vein
Prantsusmaa	Sauternes	Vein
Prantsusmaa	Touraine	Vein
Prantsusmaa	Val de Loire	Vein
Prantsusmaa	Armagnac	Piiritusjoogid
Prantsusmaa	Calvados	Piiritusjoogid

[1] Geograafilise tähise „Margaux“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada viinamarjasordi nime ’Margot’ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et viinamarjasordi nimele ’Margot’ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Prantsusmaa	Cognac[1]	Piiritusjoogid
Prantsusmaa	Rhum de Guadeloupe	Piiritusjoogid
Prantsusmaa	Rhum de la Martinique	Piiritusjoogid
Horvaatia	Baranjski kulen	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Horvaatia	Dalmatinski pršut	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Horvaatia	Drniški pršut	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Horvaatia Sloveenia	Istarski pršut / Istrski pršut	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Horvaatia	Krčki pršut	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Horvaatia	Dingač	Vein
Itaalia	Aceto Balsamico di Modena	Äädikas
Itaalia	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Äädikas
Itaalia	Aprutino Pescarese	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Itaalia	Asiago[2]	Juust
Itaalia	Bresaola della Valtellina	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted

[1] Geograafilise tähise „Cognac“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Cognac“ või „Coñac“ Argentina territooriumil kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ning nimetust „Conhaque“ Brasiilia territooriumil kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Cognac“, „Coñac“ või „Conhaque“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Geograafilise tähise „Asiago“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Asiago“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Asiago“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Itaalia	Cantuccini Toscani / Cantucci Toscani	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast
Itaalia	Culatello di Zibello	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Fontina[1]	Juust
Itaalia	Gorgonzola[2]	Juust
Itaalia	Grana Padano[3]	Juust
Itaalia	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Mortadella Bologna[4]	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted

[1] Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

[2] Geograafilise tähise „Gorgonzola“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Gorgonzola“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina, Paraguay ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Gorgonzola“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.
Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

[3] Geograafilise tähise „Grana Padano“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Grana“ või „Tipo Grana Padano“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Grana“ või „Tipo Grana Padano“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.
Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

[4] Geograafilise tähise „Mortadella Bologna“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Mortadela Bologna“ või „Mortadela tipo Bologna“ kuni 10 (kümne) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Mortadela Bologna“ või „Mortadela tipo Bologna“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Itaalia	Mozzarella di Bufala Campana	Juust
Itaalia	Pancetta Piacentina	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Parmigiano Reggiano[1]	Juust
Itaalia	Pasta di Gragnano	Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast
Itaalia	Pecorino Romano[2]	Juust
Itaalia	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Prosciutto di Parma[3]	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Prosciutto di San Daniele	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Prosciutto Toscano	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Provolone Valpadana	Juust
Itaalia	Salamini italiani alla cacciatora	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted

[1] Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

[2] Geograafilise tähise „Pecorino Romano“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Romano“ või „Romanito“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina ja Uruguay territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Romano“ või „Romanito“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[3] Geograafilise tähise „Prosciutto di Parma“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Presunto tipo Parma“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Presunto tipo Parma“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Itaalia	Taleggio[1]	Juust
Itaalia	Toscano	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Itaalia	Zampone Modena	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Itaalia	Asti[2]	Vein
Itaalia	Barbaresco	Vein
Itaalia	Barbera d'Alba	Vein
Itaalia	Barbera d'Asti	Vein
Itaalia	Bardolino / Bardolino Superiore	Vein
Itaalia	Barolo	Vein
Itaalia	Brachetto d'Acqui / Acqui	Vein
Itaalia	Brunello di Montalcino	Vein
Itaalia	Campania	Vein
Itaalia	Chianti	Vein
Itaalia	Chianti Classico	Vein
Itaalia	Conegliano – Prosecco / Conegliano Valdobbiadene – Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco	Vein

[1] Geograafilise tähise „Taleggio“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Taleggio“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina ja Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Taleggio“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Geograafilise tähise „Asti“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „método Asti“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „método Asti“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Itaalia	Dolcetto d'Alba	Vein
Itaalia	Emilia / dell'Emilia[1]	Vein
Itaalia	Fiano di Avellino	Vein
Itaalia	Franciacorta	Vein
Itaalia	Greco di Tufo	Vein
Itaalia	Lambrusco di Sorbara	Vein
Itaalia	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Vein
Itaalia	Marca Trevigiana	Vein
Itaalia	Marsala[2]	Vein
Itaalia	Montepulciano d'Abruzzo	Vein
Itaalia	Prosecco[3]	Vein

[1] Geograafilise tähise „Emilia / Dell'Emilia“ kaitse hakkab Argentina territooriumil kehtima alles siis, kui seal registreeritakse kaubamärk „Emilia Nieto Senetiner“, välja arvatud juhul, kui kaubamärgi registreerimise taotlus võetakse tagasi.

[2] Geograafilise tähise „Marsala“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Marsala“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Marsala“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[3] Geograafilise tähise „Prosecco“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada viinamarjasordi nime ’Prosecco’ või ’Proseco’ Argentina ja Paraguay territooriumil kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ning Brasiilia territooriumil kuni 10 (kümne) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina, Paraguay ja Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et viinamarjasordi nimele ’Prosecco’ või ’Proseco’ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Itaalia	Sicilia	Vein
Itaalia	Soave	Vein
Itaalia	Toscana / Toscano	Vein
Itaalia	Valpolicella	Vein
Itaalia	Veneto	Vein
Itaalia	Vernaccia di San Gimignano	Vein
Itaalia	Vino Nobile di Montepulciano	Vein
Itaalia	Grappa[1]	Piiritusjoogid
Küpros	Λουκούμι Γεροσκήπου (Loukoumi Geroskipou)	Kondiitritooted, kakao ja šokolaad
Küpros	Λεμεσός (Lemesos)	Vein
Küpros	Κουμανδαρία (Commandaria)	Vein
Küpros Kreeka	Ouzo / Ούζο	Piiritusjoogid
Küpros	Ζιβανία / Τζιβανία / Ζιβάνα / Zivania	Piiritusjoogid
Küpros	Πάφος (Pafos)	Vein
Leedu	Originali lietuviška degtinė / Original Lithuanian vodka	Piiritusjoogid
Ungari	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted

[1] Geograafilise tähise „Grappa“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Grappa“ või „Grapa“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina ja Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Grappa“ või „Grapa“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.
Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Ungari	Tokaj / Tokaji[1]	Vein
Ungari Austria	Pálinka	Piiritusjoogid
Ungari	Törkölypálinka	Piiritusjoogid
Madalmaad	Edam Holland	Juust
Madalmaad	Gouda Holland	Juust
Madalmaad	Hollandse geitenkaas	Juust
Madalmaad Belgia Prantsusmaa Saksamaa	Genièvre / Jenever / Genever[2]	Piiritusjoogid
Austria	Steirischer Kren	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Austria	Steirisches Kürbiskernöl	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Austria	Tiroler Almkäse	Juust
Austria	Tiroler Alpkäse	Juust
Austria	Tiroler Bergkäse	Juust
Austria	Tiroler Graukäse	Juust
Austria	Tiroler Speck	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Austria	Vorarlberger Alpkäse	Juust
Austria	Vorarlberger Bergkäse	Juust

[1] Geograafilise tähise „Tokaj“ / „Tokaji“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Tokaj“, „Tokaji“ või „Tocai“ kuni 5 (viie) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina ja Brasiilia territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Tokaj“, „Tokaji“ või „Tocai“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

[2] Kohaldatakse artikli 21.35 lõiget 8.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Austria	Inländerrum	Piiritusjoogid
Austria	Jägertee	Piiritusjoogid
Austria	Jagertee	Piiritusjoogid
Austria	Jagatee	Piiritusjoogid
Poola	Polska Wódka / Polish Vodka	Piiritusjoogid
Poola	Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej / Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass	Piiritusjoogid
Portugal	Azeite de Moura	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Portugal	Azeite do Alentejo Interior	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Portugal	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Portugal	Azeite de Trás-os-Montes	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Portugal	Azeites do Norte Alentejano	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Portugal	Azeites do Ribatejo	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Portugal	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Portugal	Chouriço de Portalegre	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Portugal	Mel dos Açores	Mesi ja muud loomse päritoluga toiduained
Portugal	Ovos Moles de Aveiro	Kondiitritooted, kakao ja šokolaad
Portugal	Pêra Rocha do Oeste	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Portugal	Presunto de Barrancos / Paleta de Barrancos	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Portugal	Queijo S. Jorge	Juust
Portugal	Queijo Serra da Estrela	Juust
Portugal	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Juust
Portugal	Açores	Vein
Portugal	Alentejano	Vein
Portugal	Alentejo	Vein
Portugal	Algarve	Vein
Portugal	Bairrada	Vein
Portugal	Beira Interior	Vein
Portugal	Carcavelos	Vein
Portugal	Dão	Vein
Portugal	Douro	Vein
Portugal	Duriense	Vein
Portugal	Lisboa	Vein
Portugal	Vinho da Madeira / Madère / Vin de Madère / Madera /Madeira Wein / Madeira Wine / Vino di Madera / Madeira Wijn / Madeira	Vein
Portugal	Madeirense	Vein

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Portugal	Oporto / Port / Port Wine / Porto / Portvin / Portwein / Portwijn / vin du Porto / vinho do Porto[1]	Vein
Portugal	Palmela	Vein
Portugal	Pico	Vein
Portugal	Setúbal	Vein
Portugal	Távora-Varosa	Vein
Portugal	Tejo	Vein
Portugal	Trás-os-Montes	Vein
Portugal	Vinho Verde	Vein
Rumeenia	Magiun de prune Topoloveni	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Rumeenia	Salam de Sibiu	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Rumeenia	Telemea de Ibănești	Juust
Rumeenia	Cotești	Vein
Rumeenia	Cotnari	Vein
Rumeenia	Dealu Mare	Vein
Rumeenia	Murfatlar	Vein
Rumeenia	Odobești	Vein
Rumeenia	Panciu	Vein
Rumeenia	Recaș	Vein
Rumeenia	Târnave	Vein

[1] Geograafilise tähise „Oporto“ / „Port“ / „Port Wine“ / „Porto“ / „Portvin“ / „Portwein“ / „Portwijn“ / „vin du Porto“ / „vinho do Porto“ kaitse ei takista mis tahes isikutel, sealhulgas nende õigusjärglastel ja õiguste omandajatel, jätkuvalt ja sarnasel viisil kasutada nimetust „Oporto“ kuni 7 (seitsme) aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast, tingimusel et nad on nimetatud kuupäeval seda geograafilist tähist Argentina territooriumil samade või sarnaste kaupade puhul pidevalt kasutanud ning et nimetusele „Oporto“ on lisatud loetav ja nähtav märge asjaomase toote geograafilise päritolu kohta.

Euroopa Liidu liikmesriik	Nimetus	Tooteklass
Rumeenia	Pălincă	Piiritusjoogid
Rumeenia	Țuică Zetea de Mediești Aurit	Piiritusjoogid
Rumeenia	Vinars Târnave	Piiritusjoogid
Rumeenia	Vinars Vrancea	Piiritusjoogid
Sloveenia	Kranjska klobasa	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Sloveenia	Kraška panceta	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Sloveenia	Kraški pršut	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Sloveenia	Kraški zašink	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Sloveenia	Slovenski med	Mesi ja muud loomse päritoluga toiduained
Sloveenia	Štajersko prekmursko bučno olje	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Slovakkia	Vinohradnícka oblasť Tokaj	Vein
Soome	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Fruktlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Piiritusjoogid
Soome	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland	Piiritusjoogid
Rootsi	Svensk Aquavit / Svensk Akvavit / Swedish Aquavit	Piiritusjoogid
Rootsi	Svensk Punsch / Swedish Punch	Piiritusjoogid
Rootsi	Svensk Vodka / Swedish Vodka	Piiritusjoogid

2. JAGU

MERCOSURI GEOGRAAFILISED TÄHISED VASTAVALT ARTIKLILE 21.33

Riik	Nimetus	Tooteklass
Argentina	25 de Mayo	Vein
Argentina	9 de Julio	Vein
Argentina	Agrelo	Vein
Argentina	Albardón	Vein
Argentina	Alto valle de Río Negro	Vein
Argentina	Angaco	Vein
Argentina	Añelo	Vein
Argentina	Arauco	Vein
Argentina	Avellaneda	Vein
Argentina	Barrancas	Vein
Argentina	Barreal	Vein
Argentina	Belén	Vein
Argentina	Cachi	Vein
Argentina	Cafayate – Valle de Cafayate	Vein
Argentina	Calingasta	Vein
Argentina	Castro Barros	Vein
Argentina	Catamarca	Vein
Argentina	Caucete	Vein
Argentina	Chapadmalal	Vein
Argentina	Chilecito	Vein
Argentina	Chimbas	Vein
Argentina	Colón	Vein
Argentina	Colonia Caroya	Vein
Argentina	Confluencia	Vein
Argentina	Córdoba Argentina	Vein

Riik	Nimetus	Tooteklass
Argentina	Cruz del Eje	Vein
Argentina	Cuyo	Vein
Argentina	Distrito Medrano	Vein
Argentina	El Paraíso	Vein
Argentina	Famatina	Vein
Argentina	Felipe Varela	Vein
Argentina	General Alvear	Vein
Argentina	General Conesa	Vein
Argentina	General Lamadrid	Vein
Argentina	General Roca	Vein
Argentina	Godoy Cruz	Vein
Argentina	Guaymallén	Vein
Argentina	Iglesia	Vein
Argentina	Jáchal	Vein
Argentina	Jujuy	Vein
Argentina	Junín	Vein
Argentina	La Consulta	Vein
Argentina	La Paz	Vein
Argentina	Las Compuertas	Vein
Argentina	Las Heras	Vein
Argentina	Lavalle	Vein
Argentina	Luján de Cuyo	Vein
Argentina	Lunlunta	Vein
Argentina	Maipú	Vein
Argentina	Mendoza	Vein
Argentina	Molinos	Vein
Argentina	Neuquén	Vein
Argentina	Paraje Altamira	Vein
Argentina	Patagonia	Vein

Riik	Nimetus	Tooteklass
Argentina	Pichimahuida	Vein
Argentina	Pocito	Vein
Argentina	Pomán	Vein
Argentina	Pozo de los Algarrobos	Vein
Argentina	Quebrada de Humahuaca	Vein
Argentina	Rawson	Vein
Argentina	Río Negro	Vein
Argentina	Rivadavia de San Juan	Vein
Argentina	Rivadavia de Mendoza	Vein
Argentina	Russel	Vein
Argentina	Salta	Vein
Argentina	San Blas de los Sauces	Vein
Argentina	San Carlos de Mendoza	Vein
Argentina	San Carlos de Salta	Vein
Argentina	San Javier	Vein
Argentina	San Juan	Vein
Argentina	San Martín de Mendoza	Vein
Argentina	San Martín de San Juan	Vein
Argentina	San Rafael	Vein
Argentina	Sanagasta	Vein
Argentina	Santa Lucía	Vein
Argentina	Santa María	Vein
Argentina	Santa Rosa	Vein
Argentina	Sarmiento	Vein
Argentina	Tafí	Vein
Argentina	Tinogasta	Vein
Argentina	Tucumán	Vein
Argentina	Tunuyán	Vein
Argentina	Tupungato – Valle de Tupungato	Vein

Riik	Nimetus	Tooteklass
Argentina	Ullum	Vein
Argentina	Valle de Chañarmuyo	Vein
Argentina	Valle de Uco	Vein
Argentina	Valle del Pedernal	Vein
Argentina	Valle del Tulum	Vein
Argentina	Valle Fértil	Vein
Argentina	Valle de Zonda	Vein
Argentina	Valles Calchaquíes	Vein
Argentina	Valles del Famatina	Vein
Argentina	Vinchina	Vein
Argentina	Villa Ventana	Vein
Argentina	Vista Flores	Vein
Argentina	Zonda	Vein
Argentina	Alcauciles Platenses / Alcachofas Platenses Alcauciles Romanesco, Híbridos Violeta y Blanco	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Argentina	Chivito Criollo del Norte Neuquino / Chivito mamón / Chivito de veranada	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Argentina	Cordero Patagónico	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Argentina	Dulce de Membrillo Rubio de San Juan	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Argentina	Melón de Media Agua, San Juan	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Argentina	Salame de Tandil	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Argentina	Salame Típico de Colonia Caroya	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Argentina	Yerba Mate Argentina / Yerba Mate Elaborada con Palo	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted

Riik	Nimetus	Tooteklass
Brasiilia	Alta Mogiana	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Brasiilia	Altos Montes	Vein
Brasiilia	Cachaça	Piiritusjoogid
Brasiilia	Canastra	Juust
Brasiilia	Carlópolis	Värsked ja töödeldud puuviljad ja pähklid
Brasiilia	Costa Negra	Koorikloomad
Brasiilia	Cruzeiro do Sul	Jahvatustööstuse tooted
Brasiilia	Farroupilha	Vein
Brasiilia	Linhares	Kakao ja kakaotooted
Brasiilia	Litoral Norte Gaúcho	Teravili
Brasiilia	Manguezais de Alagoas	Muud loomse päritoluga toiduained
Brasiilia	Maracaju	Värsked, külmutatud ja töödeldud lihatooted
Brasiilia	Marialva	Värsked ja töödeldud puuviljad ja pähklid
Brasiilia	Microrregião Abaíra	Piiritusjoogid
Brasiilia	Monte Belo	Vein
Brasiilia	Mossoró	Värsked ja töödeldud puuviljad ja pähklid
Brasiilia	Norte Pioneiro do Paraná	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Brasiilia	Oeste do Paraná	Mesi
Brasiilia	Ortigueira	Mesi
Brasiilia	Pampa Gaúcho da Campanha Meridional	Värsked, külmutatud ja töödeldud lihatooted
Brasiilia	Pantanal	Mesi
Brasiilia	Paraty	Piiritusjoogid
Brasiilia	Pelotas	Kondiitri- ja pagaritooted
Brasiilia	Piauí	Värsked ja töödeldud puuviljad ja pähklid

Riik	Nimetus	Tooteklass
Brasiilia	Pinto Bandeira	Vein
Brasiilia	Região da Mara Rosa	Vürtsid
Brasiilia	Região da Própolis Verde de Minas Gerais	Muud loomse päritoluga toiduained
Brasiilia	Região da Serra da Mantiqueira de Minas Gerais	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Brasiilia	Região de Pinhal	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Brasiilia	Região de Salinas	Piiritusjoogid
Brasiilia	Região do Cerrado Mineiro	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Brasiilia	Região São Bento de Urânia	Värsked ja töödeldud köögiviljatooted
Brasiilia	São Matheus	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Brasiilia	Serro	Juust
Brasiilia	Vale do Submédio São Francisco	Värsked ja töödeldud puuviljad ja pähklid
Brasiilia	Vale dos Vinhedos	Vein
Brasiilia	Vales da Uva Goethe	Vein
Uruguay	Bella Unión	Vein
Uruguay	Atlántida	Vein
Uruguay	Canelón Chico	Vein
Uruguay	Canelones	Vein
Uruguay	Carmelo	Vein
Uruguay	Carpinteria	Vein
Uruguay	Cerro Carmelo	Vein
Uruguay	Cerro Chapeu	Vein
Uruguay	Constancia	Vein

Riik	Nimetus	Tooteklass
Uruguay	El Carmen	Vein
Uruguay	Garzón	Vein
Uruguay	José Ignacio	Vein
Uruguay	Juanico	Vein
Uruguay	La Caballada	Vein
Uruguay	La Cruz	Vein
Uruguay	La Puebla	Vein
Uruguay	Las Brujas	Vein
Uruguay	Las Violetas	Vein
Uruguay	Lomas De La Paloma	Vein
Uruguay	Los Cerrillos	Vein
Uruguay	Los Cerros De San Juan	Vein
Uruguay	Manga	Vein
Uruguay	Paso Cuello	Vein
Uruguay	Progreso	Vein
Uruguay	Rincón De Olmos	Vein
Uruguay	Rincón del Colorado	Vein
Uruguay	San José	Vein
Uruguay	Santos Lugares	Vein
Uruguay	Sauce	Vein
Uruguay	Sierra de la Ballena	Vein
Uruguay	Sierra de Mahoma	Vein
Uruguay	Suarez	Vein
Uruguay	Villa Del Carmen	Vein
Uruguay	Montevideo	Vein
Uruguay	Sur de Florida	Vein
Uruguay	Maldonado	Vein
Uruguay	Sur de Rocha	Vein
Uruguay	Colonia	Vein

Riik	Nimetus	Tooteklass
Uruguay	Soriano	Vein
Uruguay	Rio Negro	Vein
Uruguay	Salto	Vein
Uruguay	Paysandú	Vein
Uruguay	Artigas	Vein
Uruguay	Tacuarembó	Vein
Uruguay	Flores	Vein
Uruguay	Norte de Florida	Vein
Uruguay	Cerro Largo	Vein
Uruguay	Norte de Lavalleja	Vein
Uruguay	Norte de Rocha	Vein
Uruguay	Colon	Vein
Uruguay	La Paz	Vein
Uruguay	San Carlos	Vein
Uruguay	Santa Rosa	Vein
Uruguay	Santa Lucía	Vein

3. JAGU

„Tooteklass“ on artiklis 21.35 osutatud ja käesolevas lisas loetletud üks järgmistest tooteklassidest*:

1. „Liha, kala ja nendest valmistatud tooted“ – harmoneeritud süsteemi gruppidesse 2, 3 ja 16 kuuluvad tooted.

2. „Või ja muud piimatooted, v.a juust“ – rubriikidesse 0401–0405 kuuluvad tooted.

3. „Juust“ – rubriiki 0406 kuuluvad tooted.

4. „Mesi ja muud loomse päritoluga toiduained“ – rubriikidesse 0409 ja 0410 kuuluvad tooted.

5. „Lilled ja dekoratiivtaimed“ – gruppi 6 kuuluvad tooted.

6. „Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted“ – gruppidesse 7, 8 ja 20 ning alamrubriiki 1212 99 10 kuuluvad tooted.

7. „Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted“ – gruppi 9 ja rubriiki 2101 kuuluvad tooted.

8. „Teravili“ – gruppi 10 kuuluvad tooted.

9. „Jahu ja tärklis“ – gruppi 11 kuuluvad tooted.

10. „Õliseemned ja õliviljad“ – gruppi 12 kuuluvad tooted.

11. „Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad“ – gruppi 15 kuuluvad tooted.

12. „Kondiitritooted, kakao ja šokolaad“ – gruppidesse 17 ja 18 kuuluvad tooted.

13. „Pastatooted, valikpagaritooted ja muud tooted teraviljast“ – gruppi 19 kuuluvad tooted.

14. „Kastmed“ – rubriiki 2103 kuuluvad tooted.

15. „Õlu“ – rubriiki 2203 kuuluvad tooted.

16. „Vein“ – rubriiki 2204 kuuluvad tooted.

17. „Piiritusjoogid“ – rubriiki 2208 kuuluvad tooted.

18. „Äädikas“ – rubriiki 2209 kuuluvad tooted.

19. „Eeterlikud õlid“ – gruppi 33 kuuluvad tooted.

* Loetelu viitab ainult põllumajandustoodete geograafilistele tähistele.

Liide 21-B-1

1. 21-B lisa 1. jaos esitatud Euroopa Liidu geograafiliste tähiste loetelu puhul ei taotleta artikli 21.35 kohast kaitset järgmiste geograafiliste tähiste liitnimetuse osaks olevate üksiknimetuste puhul:

„aceite“, „aceto balsamico“, „aceto balsamico tradizionale“, „alla cacciatora“, „almkäse“, „alpkäse“, „amarelo“, „aprutino“, „aquavit“, „akvavit“, „apfel“, „azafrán“, „azalea“, „azeite“, „bärlikör“, „beef“, „bergkäse“, „berry liqueur“, „beurre“, „bier“, „bleu“, „blue cheese“, „bœuf“, „brandy“, „bratwürste“, „bresaola“, „breze“, „brezn“, „brez'n“, „brezel“, „brie“, „cacciatora“, „camembert“, „canard à foie gras“, „cantucci“, „cantuccini“, „cecina“, „chmel“, „chorizo“, „chouriça de carne“, „chouriço“, „christstollen“, „cítricos“, „cítrics“, „cream“, „crémant“, „culatello“, „degtinė“, „dehesa“, „edam“, „emmental“, „emmentaler“, „essence de lavande“, „farmed salmon“, „fleur“, „fromage“, „fruit liqueur“, „fruktlikör“, „geitenkaas“, „génisse“, „gouda“, „graukäse“, „hedelmäliköori“, „herbal vodka“, „hopfen“, „huile essentielle de lavande“, „huîtres“, „jambon“, „jamón“, „katenschinken“, „katenrauchschinken“, „knochenschinken“, „kirschwasser“, „klobasa“, „knöpfle“, „kren“, „kulen“, „kürbiskernöl“, „lamb“, „lebkuchen“, „linguiça“, „llonganissa“, „magiun de prune“, „marjaliköori“, „maultaschen“, „med“, „mel“, „mela“, „mortadella“, „mozzarella“, „mozzarella di bufala“, „oli“, „olje“, „original“, „ovos moles“, „pacharán“, „paleta“, „panceta“, „pancetta“, „pasta“, „pâté“, „pecorino“, „pêra“, „picante“, „pivo“, „plate“, „polvorones“, „pomodoro“, „prekmursko bučno olje“, „presunto“, „priego“, „prosciutto“, „provolone“, „pršut“, „pruneaux“, „pruneaux mi-cuits“, „punsch“, „punch“, „queijo“, „queso“, „rhum“, „riz“, „rostbratwürste“, „salam“, „salamini“, „salchichón“, „schinken“, „sierra“, „sobrasada“, „spätzle“, „speck“, „stollen“, „suppenmaultaschen“, „szalámi“, „téliszalámi“, „telemea“, „ţuică zetea“, „turrón“, „vin de pays“, „vin mousseux de qualité“, „vinars“, „vinho“, „vin“, „vino“, „wein“, „wine“, „uisce beatha“, „vinohradnícka oblasť“, „vodka“, „weihnachtsstollen“, „whiskey“, „whisky“, „white cheese“, „wijn“, „wódka“, „wódka ziołowa“, „zampone“, „zašink“, „κονσερβολιά“ (konservolia), „κορινθιακή σταφίδα“ (korinthiaki stafida), „λουκούμι“ (loukoumi), „μαστίχα“ (masticha), „розово масло“ (rozovo maslo).

2. 21-B lisa 2. jaos esitatud Mercosuri geograafiliste tähiste loetelu puhul ei taotleta artikli 21.35 kohast kaitset järgmiste geograafiliste tähiste liitnimetuse osaks olevate üksiknimetuste puhul:

„alcauciles“, „alcachofas“, „chivito“, „criollo“, „mamón“, „veranda“, „cordero“, „dulce de membrillo“, „melón“, „salame“, „salame típico“, „mate“, „yerba mate“, „chorizo“, „batiburrillo“, „frutilla“, „mango“, „sandía“, „poncho“, „licor“, „vino“, „yerbamate“, „stevia“, „katuaba“, „menta'i“, „burrito“, „caña“, „miel negra de caña“, „melón“, „aceite de coco“, „cecina“, „naranja“, „palmito“.

3. Olenemata järgmiste Mercosuri nimetuste kaitsest võib neid nimetusi Euroopa Liidus toote puhul kasutada, tingimusel et ükski muu kõnealuse toote märgistuse või pakendi element tõenäoliselt ei tekita tarbijates segadust toote päritolu või laadi osas ega riku kaitstud geograafilist tähist muul viisil:

„flores“, „iglesia“, „la cruz“, „la paz“, „las violetas“, „molinos“, „salto“, „sarmiento“.

4. 21-B lisa 1. jaos esitatud Euroopa Liidu geograafiliste tähiste loetelu ning Mercosuri territooriumil käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval olemasolevate sordinimede või tõu nimede puhul märgib Euroopa Liit, et pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva võib Mercosur jätkuvalt kasutada järgmisi sordinimesid või tõu nimesid, sealhulgas märgistusel:

„Καλαμάτα“ (Kalamata), „Valencia Late“, „Alicante Buschet“, „Cariñán“, „Charolais“, „Semillón“, „Barbera“, „Dolcetto“, „Fiano“, „Greco“, „Lambrusco“, „Lambrusco Grasparossa“, „Montepulciano“, „Trebbiano Toscano“.

5. Olenemata Euroopa Liidu nimetuse „Cava“ kaitsest võib seda nimetust Mercosuris toote puhul kasutada, kui see viitab vaieldamatult sõna „bodega“ või „adega“ sünonüümile, seega veinikeldrile, ning tingimusel et ükski muu kõnealuse toote märgistuse või pakendi element tõenäoliselt ei tekita tarbijates segadust toote päritolu või laadi osas ega riku kaitstud geograafilist tähist muul viisil.

6. Olenemata Euroopa Liidu nimetuse „Φέτα“ (Feta) kaitsest ei taotleta artikli 21.35 kohast kaitset hispaaniakeelsele väljendile „corte en fetas“ (viilutatud), kui seda väljendit kasutatakse juustutoodete puhul, välja arvatud soolvees olevate valgete juustude puhul, tingimusel et ükski muu kõnealuse toote märgistuse või pakendi element tõenäoliselt ei tekita tarbijates segadust toote päritolu või laadi osas ega riku geograafilist tähist „Φέτα“ (Feta) muul viisil.

7. Olenemata Euroopa Liidu nimetuse „Danablu“ kaitsest ei taotleta artikli 21.35 kohast kaitset hispaaniakeelsele väljendile „queso azul“.

8. Geograafilise tähise „Boeuf de Charolles“ kaitse ei takista neid, kes kasutavad Brasiilia territooriumil nimetust „Charolês“ või „Charolez“, mis näitab, et toode on saadud šarolee veiselt, seda nimetust ka edaspidi kasutamast, tingimusel et nende toodete turustamisel ei kasutata viiteid (graafilisi kujutisi, nimetusi, pilte, lippe), mis viitavad geograafilise tähise tegelikule päritolule, ega kasutata ära geograafilise tähise mainet ning et tõu nime kasutamine ei eksita tarbijaid ega kujuta endast ebaausat konkurentsi geograafilise tähise vastu.

21-C LISA

GEOGRAAFILISED TÄHISED

VASTAVALT ARTIKLILE 21.34

Riik	Nimetus	Tooteklass
Paraguay	Miel Negra de caña paraguaya de Arroyos y Esteros	Suhkruroomelass
Paraguay	Chorizo Sanjuanino	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Licor de Yegros	Piiritusjoogid
Paraguay	Chipa de Coronel Bogado	Kondiitritooted, kakao ja šokolaad
Paraguay	Miel de abeja de los Humedales del Ñeembucu	Mesi ja muud loomse päritoluga toiduained
Paraguay	Cordero misionero	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Batiburrillo de Misiones	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Frutilla de Areguá	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Mango de Areguá	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Sandía de Estanzuela	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Vino de Independencia	Vein
Paraguay	Yerbamate Paraguaya	Kohv, mate, vürtsid ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Stevia Paraguaya / Ka'a He'e del Paraguay	Muud taimsed tooted
Paraguay	Katuaba Paraguaya	Muud taimed ja taimeosad
Paraguay	Menta'i Paraguaya	Muud taimed ja taimeosad

Riik	Nimetus	Tooteklass
Paraguay	Burrito Paraguayo	Muud taimed ja taimeosad
Paraguay	Chipa Barrero	Kondiitri- ja pagaritooted
Paraguay	Caña Paraguaya	Piiritusjoogid
Paraguay	Carne del Paraguay	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Carne del Chaco	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Melón de Yaguaron	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Aceite de coco Paraguayo / Mbokaja	Õlid, toiduõlid ja loomsed rasvad
Paraguay	Cecina so`o piru Paraguayo	Liha, kala ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Naranja de Itapua	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Palmito del Bosque del Atlántico del Alto Paraguay	Köögiviljad, puuviljad, pähklid ja nendest valmistatud tooted
Paraguay	Miel de abeja del pantanal del Chaco paraguayo	Mesi ja muud loomse päritoluga toiduained
Paraguay	Azúcar Orgánica Paraguaya	Roosuhkur

21-D LISA

MERCOSURI GEOGRAAFILISED TÄHISED

VASTAVALT ARTIKLI 21.33 lõikele 5

Riik	Nimetus	Tooteklass*
Brasiilia	Franca	Jalatsid
Brasiilia	Região das Lagoas Mundaú-Manguaba	Eririie, tikandid, pits
Brasiilia	Divina Pastora	Eririie, tikandid, pits
Brasiilia	Cachoeiro do Itapemirim	Kivi ja kivist tooted
Brasiilia	Cariri Paraibano	Eririie, tikandid, pits
Brasiilia	Paraíba	Puuvill
Brasiilia	São João del Rei	Tina ja tinatooted
Brasiilia	Vale do Sinos	Toornahad, nahk ja nahktooted
Brasiilia	Pedro II	Vääris- ja poolvääriskivid
Brasiilia	Goiabeiras	Keraamikatooted
Brasiilia	Região do Jalapão do Estado do Tocantins	Dekoratiivne taimmaterjal
Brasiilia	Região das Lagoas Mundaú-Manguaba	Eririie, tikandid, pits

Riik	Nimetus	Tooteklass*
Paraguay	Aó Po'í de Yataity	Eririie, tikandid, pits
Paraguay	Ñanduti de Itaugua	Eririie, tikandid, pits
Paraguay	Poncho de Cordillera	Rõivad ja rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud
Paraguay	Piedra de Cerro Koi	Kivi ja kivist tooted
Paraguay	Cerámica de Areguá	Keraamikatooted
Paraguay	Hamaca Paraguaya	Vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nöörid, paelad, köied ja trossid ning tooted nendest
Paraguay	Carbón del Chaco Paraguayo	Puit ja puittooted; puusüsi
Paraguay	Jabón de coco Paraguayo / Mbokaja	Seep, orgaanilised pindaktiivsed ained, pesemisvahendid, määrdeained, tehisvahad ja vahavalmistised, poleerimis- ja puhastusvahendid, küünlad jms tooted, voolimispastad, stomatoloogiline vaha ja hambaravis kasutatavad kipsisegud

21-E LISA

MERCOSURI RIIKIDE VARASEMATE KASUTAJATE LOETELU

1. Artikli 21.35 lõikes 8 osutatud varasemad kasutajad on järgmised.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
ARGENTINA	PARMESANO	1. Alto Campo S.R.L. 2. Canut Hnos S.R.L. 3. Casarias S.A. 4. Cassini y Cesaratto S.A. 5. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda. 6. Ensemble S.R.L. 7. Ernesto Rodriguez e Hijos S.A. 8. Familia Benvenuto S.A. 9. Ingredients Solutions S.A. 10. Institucion Salesiana Nuestra Señora de Luján 11. Kiollo Quesos de Sorrenti Cristian José 12. Instituto Cultural Ermita Asociación Civil 13. La Mucca S.A. 14. Lácteos Don Victorino S.R.L. 15. Lácteos La Familia S.R.L. 16. Lácteos Lattaia S.R.L. 17. Lácteos Tío Pujio S.R.L. 18. Leig – Lac S.R.L. 19. LW S.R.L. 20. Man S.A. 21. Mastellone Hnos. S.A. 22. Milkaut S.A. 23. Molfino Hnos. S.A.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		24. Noal S.A. 25. Poland S.A. 26. Quesos Trelau S.A. 27. Remotti S.A. 28. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 29. San Gotardo Lácteos De García Jorge Alberto 30. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 31. Tresanto S.R.L. 32. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 33. Vifran S.A.
ARGENTINA	GRUYERE / GRUYÈRE	1. Caffalac S.R.L. 2. Canut Hnos. S.R.L. 3. Cassini y Cesaratto S.A. 4. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda. 5. Cooperativa Agrícola Tambera de James Craik Ltda. 6. Día Argentina S.A. 7. Doña Emilia S.R.L. 8. Ernesto Rodríguez e Hijos S.A. 9. Granjas Patagónicas S.R.L. 10. Institución Salesiana Nuestra Señora de Luján 11. Lactear S.A. 12. Lácteos 3L S.A. 13. Lácteos Don Victorino S.R.L. 14. Lácteos Tío Pujio S.R.L. 15. LW S.R.L. 16. Magnasco Hnos. S.A. 17. Manfrey coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda. 18. Mastellone Hnos. S.A. 19. Miguel Peiretti S.R.L.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		20. Milkaut S.A. 21. Molfino Hnos. S.A. 22. Quesos Don Atilio S.A. 23. Remotti S.A. 24. Ricolact S.R.L. 25. Steber S.A. 26. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 27. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 28. Tradición Inza S.R.L. 29. Tremblay S.R.L. 30. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I.
ARGENTINA	FONTINA	1. Ball-Mor S.R.L. 2. Brescialat S.A. 3. Capilla del Señor S.A. 4. Cayelac S.A. 5. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 6. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda. 7. Cooperativa Agrícola Tambera de James Craik Ltda. 8. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda. 9. D.V.H. Productos Alimenticios S.A. 10. Establecimiento Don Santiago de Bessone Miguel, Mauro y Mario S.H (Samijor S.A.S.) 11. Don Felipe S.R.L. 12. Ensemble S.R.L. 13. Ernesto Rodríguez e Hijos S.A. 14. Establecimientos Lácteos Silvia S.R.L. 15. García Hermanos Agroindustrial S.R.L. 16. Granjas Patagónicas S.R.L.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		17. La Francisca S.R.L. 18. La Varense S.R.L. 19. Lactar S.A. 20. Lactear S.A. 21. Lácteos 3L S.A. 22. Lácteos Barraza S.A. 23. Lácteos Castel de Giordano Rafael Mario 24. Lácteos Don Angel de Laspina Miguel Angel 25. Lácteos Don Victorino S.R.L. 26. Lácteos Esperanza Blanca S.A. 27. Lácteos Her-Bal de Baldo Héctor José y Rodolfo Avelino S.H. 28. Lácteos La Familia S.R.L. 29. Lácteos San Jorge S.R.L. 30. Lácteos Vidal S.A. 31. Leig - Lac S.R.L. 32. Los Pinos S.R.L. 33. LW S.R.L. 34. Magnasco Hnos. S.A. 35. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda. 36. Mastellone Hnos. S.A. 37. Milkaut S.A. 38. Modesto Bertolini S.A. 39. Molfino Hnos. S.A. 40. Montechiari y Pognante S.R.L. 41. Noal S.A. 42. Pgb S.A. 43. Poland S.A. 44. Quesada Comercial e Industrial S.R.L.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		45. Quesos Chamen de López Julián A. y Ozcoidi Dario R. S.H. 46. Quesos Don Atilio S.A. 47. Quesos Fermier de Daniel Rigabert 48. Quesos Trelau S.A. 49. Remotti S.A. 50. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 51. San Gotardo Lácteos de García Jorge Alberto 52. Sobrero y Cagnolo S.A. 53. Steber S.A. 54. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 55. Tradición Inza S.R.L. 56. Usina Láctea El Puente S.A. 57. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 58. Vila S.A.C.I.
ARGENTINA	REGGIANITO	1. Algarrobitos de Folmer Raúl Gaspar 2. Alto Campo S.R.L. 3. Asociación Cooperadora de la Escuela de Producción e Industrialización de Leche Dr. Ramón Santamarina de Tandil 4. Brescialat S.A. 5. Canagro S.A. 6. Canut Hnos. S.R.L. 7. Capilla del Señor S.A. 8. Casarias S.A. 9. Cassini y Cesaratto S.A. 10. Cayelac S.A. 11. Cencosud S.A. 12. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 13. Compañía de Sabores S.A.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		14. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda. 15. Cooperativa Agrícola Tambera De James Craik Ltda. 16. Cooperativa de Tamberos Unidos Ltda. 17. Cooperativa de Trabajo 22 de marzo Ltda. (ex Lugui S.R.L.) 18. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda. 19. Cooperativa de Trabajo Nuevo Amanecer Ltda. 20. Cremigal S.R.L. 21. Establecimiento Don Santiago de Bessone Miguel, Mauro y Mario S.H (Samijor S.A.S.) 22. D.V.H. Productos Alimenticios S.A. 23. Diazlac S.R.L. 24. Doña Emilia S.R.L. 25. Ensemble S.R.L. 26. Ernesto Mayol S.A. 27. Ernesto Rodriguez e Hijos S.A. 28. Escuela Agrótecnica Salesiana Ambrosio Olmos 29. Establecimientos Lácteos Silvia S.R.L. 30. Establecimientos San Ignacio S.A. 31. Familia Benvenuto S.A. 32. Fanelácteo S.A. 33. Folgoso Bardullas S.A. 34. Funesil 35. García Hermanos Agroindustrial S.R.L. 36. Gotte S.A. 37. Grupo Muu S.R.L. – Lácteos Las 2 S 38. Industrias Alimenticias La Blanquita S.R.L. 39. Institución Salesiana Nuestra Señora de Luján

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		40. J.A.P. S.R.L. 41. La Lácteo S.A. 42. La Margarita Establecimiento Lácteo De Francescutti Fabiana 43. La Mucca S.A. 44. La Varense S.R.L. 45. Lácteos Castel de Giordano Rafael Mario 46. Lacrey de Rey Orestes Oscar 47. Lactear S.A. 48. Lácteos Amasuyo S.A. 49. Lácteos Camurri S.A. 50. Lácteos Don Angel de Laspina Miguel Angel 51. Lácteos Don Victorino S.R.L. 52. Lácteos Elortondo S.R.L. 53. Lácteos Esperanza Blanca S.A. 54. Lácteos La Familia S.R.L. 55. Lácteos La Juanita de Miqueo Martin Osvaldo 56. Lácteos Las Tres S.R.L. 57. Lácteos O´Higgins S.R.L 58. Lácteos Premium S.A. 59. Lácteos Puán de Seitz Alfredo 60. Lácteos Puyehué S.R.L. 61. Lácteos San Francisco S.R.L. 62. Lácteos San Jorge S.R.L. 63. Lácteos San José de José German Tavaut 64. Lácteos Santa Fe S.A. 65. Lácteos Udaondo S.R.L. 66. Lattay de Careri Gustavo d. y Careri Liliana N. SH 67. Leig – Lac S.R.L.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		68. Los Alemanes de Hosmann Julio Máximo 69. LW S.R.L. 70. Magnasco Hnos. S.A. 71. Man S.A. 72. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda. 73. Marca S.A. 74. Mastellone Hnos. S.A. 75. Maxiconsumo S.A. 76. Milkaut S.A. 77. Modesto Bertolini S.A. 78. Molfino Hnos. S.A. 79. Montechiari y Pognante S.R.L. 80. Noal S.A. 81. Nonna Pia S.R.L. 82. Nuestra Tierra S.R.L. 83. Pgb S.A. 84. Poland S.A. 85. Prinlac S.R.L. 86. Punta del Agua S.A. 87. Quesada Comercial e Industrial S.R.L. 88. Quesos Chamen de López Julián A. y Ozcoidi Darío R. S.H. 89. Quesos Don Atilio S.A. 90. Quesos Trelau S.A. 91. Ramolac de Peiretti Celso, Héctor, Haydee y Raúl 92. Remotti S.A. 93. Ricolact S.R.L. 94. S.A. Importadora y Exportadora de La Patagonia

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		95. San Gotardo Lácteos De García Jorge Alberto 96. San Isidro Cooperativa Agropecuaria Ltda. 97. San Lucio S.A. 98. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 99. Sobrero y Cagnolo S.A. 100. Soc. Coop.de Tamberos de la Zona de Rosario Ltda. 101. Steber S.A. 102. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 103. Supermercados Mayoristas Makro S.A. 104. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 105. Tradicion Inza S.R.L. 106. Tremblay S.R.L. 107. Ucalac S.A. 108. Usina Láctea El Puente S.A. 109. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 110. Vifran S.A. 111. Vila S.A.C.I.
ARGENTINA	GINEBRA	1. Campari Argentina S.A. 2. Peters Hnos, C.C.I.S.A.
BRASIILIA	FONTINA	1. Laticinios PJ Ltda 2. Cooperativa Santa Clara Välisriikide kasutajad 1. Sancor Cooperativas Unidas Ltda – Argentina 2. Verónica SA – Argentina

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
BRASIILIA	GORGONZOLA	1. Agro-Leite Noroeste Indústria e Comércio Ltda 2. ARC Logistica e Alimentos Ltda 3. Cooperativa Santa Clara 4. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticinios Ltda 5. Frimesa Cooperativa Central 6. Lactalis do Brasil 7. Laticínio Minas Gerais Ltda 8. Laticínios Latco Ltda 9. Laticínios Sabor da Serra Ltda 10. Laticínios São João SA 11. Laticínios São Vicente de Minas SA 12. Laticínios Sibéria Ltda 13. Laticínios Tirolez Ltda 14. Laticínios Union Ltda 15. Laticínios Minas Forte Ltda 16. Na morada Industria e Comércio Ltda 17. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli 18. Neolat Comércio de Laticínios Ltda 19. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda 20. Polenghi Industrias Alimentícias Ltda 21. Premiato Indústria e Comércio de Alimentos Ltda 22. Queijos Finos Industria, Comércio, Importação, Exportação e Serviços Eireli 23. Scalon & Cerchi Ltda 24. Vicente Roberto de Carvalho & CIA Ltda 25. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
BRASIILIA	GRANA	1. RAR Indústria e Comércio de Alimentos Ltda 2. Gran Mestri Alimentos SA 3. Gran Parma Agroindústria Ltda 4. Parmíssimo Alimentos Ltda
BRASIILIA	GRUYÈRE	1. Barbosa & Marques SA 2. Cooperativa Santa Clara 3. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 4. Lactalis do Brasil 5. Laticínios Iterere Ltda 6. Laticínios PJ Ltda 7. Laticínios São João SA 8. Laticínios São Vicente de Minas SA 9. Laticínios Sibéria Ltda 10. Laticínios Tirolez Ltda 11. Indústria e Comércio de Laticínios Vale dos Buritis Ltda 12. Laticínios União Total Ltda 13. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli 14. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda 15. Polenghi Industrias Alimentícias Ltda 16. Usina de Beneficiamento Paiolzinho Ltda 17. Vialat Indústria & Comércio Ltda 18. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli Välisriikide kasutajad 1. Seglar SA – Uruguay 2. Verónica SA – Argentina

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
BRASIILIA	PARMESAO	1. A. F. Sampaio EPP 2. Agroindústria e Comércio Serra Negra Ltda 3. Agro-leite Noroeste Indústria e Comércio Ltda 4. ARC Logística e Alimentos Ltda 5. Atalat Industria e Comércio de Laticínios Ltda 6. Barbosa & Marques SA 7. BRQ Indústria de Alimentos SA 8. Buritama Industria e Comercio de Laticinios Ltda 09. Campanella Alimentos Ltda 10. Citale Brasil Ltda 11. Cooperativa Agropecuária de Boa Esperança Ltda 12. Cooperativa Agropecuária do Vale do Paracatu Ltda 13. Cooperativa Agropecuária do Vale do Sapucaí Ltda 14. Cooperativa de Laticínios Selita 15. Cooperativa dos Pequenos Produtores Rurais de Icaraí de Minas Ltda 16. Cooperativa Mista Agropecuária de Patos de Minas Ltda 17. Cooperativa Mista dos Produtores de Leite de Morrinhos 18. Cooperativa Mista dos Produtores Rurais de Conselheiro Pena Ltda 19. Cooperativa Regional Agropecuária de Santa Rita do Sapucaí Ltda 20. Cooperativa Regional de Produtores de Leite Serrania Ltda 21. Cooperativa Santa Clara

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		22. Cristaulat Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 23. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticinios Ltda 24. Deusdete Soares da Silva ME 25. Eduardo Barbosa Levate 26. Fábrica de Laticínios Jorge Pereira dos Anjos 27. Fábrica de Laticínios Minas Milk Ltda 28. Forno de Minas Alimentos SA 29. Frimesa Cooperativa Central 30. Gran Mestri Alimentos SA 31. Gran Paladare Indústria e Comércio de Lácteos Eireli 32. Gran Parma Agroindústria Ltda 33. Gonçalves Salles S.A. Indústria e Comércio 34. Indústria, Comércio, Importação e Exportação de Alimentos Multlac Eireli 35. Indústria de Alimentos Costa Uruguai Ltda 36. Indústria de Laticínios Kase Haus Ltda ME 37. Indústria de Queijos Nato Bom Ltda 38. Industria e Comércio de Laticínio Minas Lacto 39. Indústria e Comércio de Laticínios Vale dos Buritis Ltda 40. Indústria e Comércio de Laticínios Vila Nova Ltda 41. Indústria e Comércio de Laticínio Vitória Ltda 42. Indústria e Comércio de Laticínios VLF Eireli 43. Indústria e Comércio de Queijos Lelo Ltda 44. Indústria e Comércio de Queijos Litza Ltda

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		45. Indústria e Comércio de Queijos Oriente Ltda 46. Indústria & Comércio Irmãos & Irmãos 47. Indústria e Comércio de Laticínios Sabor do Vale 48. Indústria e Comércio de Laticínios Rex Ltda 49. Lactalis do Brasil Comercio Importação Exportação de Laticínios Ltda 50. Laticínio Belo Vale Ltda 51. Laticínios Estrela do Norte Comércio e Indústria LTDA 52. Laticínio Fazenda Bella Vista Ltda 53. Laticínio Flor dos Alpes Ltda 54. Laticínio Lacbom Ltda 55. Laticínio Mais Vida Ltda 56. Laticínio Minas Gerais Ltda 57. Laticínio Nova Vitória Indústria e Comércio Ltda 58. Laticínio Rocha Ltda 59. Laticínio Santa Izabel Eireli 60. Laticínio Santa Rosa LTDA 61. Laticínios Alkmim Ltda 62. Laticínios Bela Vista Ltda 63. Laticínios Bom Pastor Ltda 64. Laticínios Campo Belo Ltda 65. Laticínios Curral de Minas Ltda 66. Laticínios Dona Formosa Ltda 67. Laticínios Dupavão Ltda ME 68. Laticínios Estrela da Mantiqueira Bocaina de Minas Ltda – EPP 69. Laticínios Fartura Eireli

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		70. Laticínios Heloisa Ltda 71. Laticínios JL Ltda 72. Laticínios Kiformaggio Ltda 73. Laticínios Latco Ltda 74. Laticínios Madre de Deus de Minas Ltda 75. Laticínios Noroeste Ltda 76. Laticínios Norte de Minas Eireli 77. Laticínios Nutrileite Indústria e Comércio Ltda 78. Laticínios Oliveira Industria e Comercio Ltda – ME 79. Laticínios Palmital Ltda 80. Laticínios Paula Freitas Ltda 81. Laticínios Peçanha Ltda 82. Laticínios PJ Ltda 83. Laticínios Porto Alegre Indústria e Comércio SA 84. Laticinios Q'nutry Ltda 85. Laticínios Rosena Ltda 86. Laticínios Sabor da Serra Ltda 87. Laticínios Saldalis SA 88. Laticínios São João SA 89. Laticínios São José do Barreiro Ltda 90. Laticínios Sevilha Ltda 91. Laticínios Sibéria Ltda 92. Laticínios Silva e Oliveira Ltda 93. Laticínios Tirolez Ltda 94. Laticínios Union Ltda 95. Cooperativa de Laticínios Vale do Mucuri Ltda

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		96. Laticínios União Total Ltda 97. Leitesol Indústria e Comércio SA 98. Leandro Barcelos da Fonseca EPP 99. Leite Fazenda Bela Vista Ltda 100. Leme Indústria e Comércio de Produtos Alimentícios Ltda 101. Luís Henrique Delgado EPP 102. Mania Cristina Neves Matos Eireli 103. Minas Alimentos Ltda 104. Na morada Indústria e Comércio Ltda 105. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli 106. Natamil Friburgo Industria e Comércio de Laticínios Eireli 107. Neolat Comércio de Laticínios Ltda 108. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda 109. Oxente Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 110. Pastora Indústria de Laticínios ME 111. Promissão Alimentos e Lácteos Eireli 112. Polenghi Indústrias Alimentícias Ltda 113. P&L Agroindústria de Laticínios 114. Pinheiro & Silva Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 115. Premiato Indústria e Comércio de Alimentos Ltda 116. Primor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 117. Parmíssimo Alimentos Ltda 118. RAR Indústria e Comércio de Alimentos Ltda

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
		119. Real Comércio e Laticínios Ltda 120. RPJ Distribuidora de Laticínios e Frios Ltda 121. S Teixeira Produtos Alimenticios Ltda 122. São Leopoldo Alimentos Ltda 123. Scalon & Cerchi Ltda 124. Tapuya Indústria e Comércio Ltda 125. Três Barras Indústria de Lácteos do Brasil Ltda 126. Usina de Beneficiamento Del Rios Ltda 127. Usina de Beneficiamento Paiolzinho Ltda 128. Villam Laticínios Ltda 129. Vicente Roberto de Carvalho & CIA Ltda 130. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli Välisriikide kasutajad 1. CALCAR (Cooperativa Agraria de Responsabilidad Limitada Carmelo) – Uruguay 2. CONAPROLE – Cooperativa Nacional de Produtores de Leche – Uruguay 3. Industria Láctea Salteña SA – Uruguay 4. Mastellone Hnos SA – Argentina 5. Milkaut SA – Argentina 6. Molfino Hnos SA – Argentina 7. Noal SA – Argentina 8. Remotti SA – Argentina 9. SanCor Cooperativas Unidas Ltda – Argentina 10. Seglar SA – Uruguay

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
BRASIILIA	GENEBRA	1. Bebidas Guichard Ltda 2. Dubar Indústria e Comércio de Bebidas Ltda 3. Multidrink do Brasil Ltda
BRASIILIA	STEINHAEGER	1. Distilaria Doble W Exportação e Importação Ltda 2. Distillerie Stock do Brasil Ltda 3. Dubar Indústria e Comércio de Bebidas Ltda 4. Multidrink do Brasil Ltda 5. Natique Indústria e Comércio Ltda
PARAGUAY	PARMESANO	1. Lácteos Norte S.R.L. 2. Lácteos San Cristóbal de Delci Lópes Correa / Lácteos Katuete S.A. Välisriikide kasutajad 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda.
PARAGUAY	GRUYERE	1. Dominique Gaston Frossard / Cremo Euro Gourmet S.A. Välisriikide kasutajad 1. García Hermanos Agroindustrial S.R.L
PARAGUAY	FONTINA	Välisriikide kasutajad 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 3. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 4. García Hermanos Agroindustrial S.R.L

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
PARAGUAY	REGGIANITO	Välisriikide kasutajad 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 3. Mastellone Hnos. S.A. 4. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 5. García Hermanos Agroindustrial S.R.L 6. Milkaut S.A. 7. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. E Ind. Ltda.
URUGUAY	PARMESANO	1. ALKLA SRL 2. CALCAR (Cooperativa Agraria de Responsabilidad Limitada Carmelo) 3. CATENI S.A. 4. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 5. Conarey S.A. 6. ECOMEL S.A. 7. El Nuevo Gaucho SRL 8. FARMING S.A. 9. Farolur S.A. 10. FORMAGGIO LTDA 11. Granja Brassetti SRL 12. Henderson & CIA S.A 13. Horacio Bentacor 14. INDULACSA (Industria Lactea Salteña S.A.) 15. Juan Manuel Guerequiz Melo 16. La Magnolia S.A. 17. La Nueva Cerro S.A 18. La vieja bodega SRL 19. Pronaturalia S.A. 20. Queseria Helvetica S.A. 21. SEGLAR S.A.

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
URUGUAY	GRUYERE / GRUYÈRE	1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Granja Brassetti SRL 3. Pronaturalia S.A. 4. SEGLAR S.A. Välisriikide kasutajad 1. MILKAUT S.A.
URUGUAY	GRUYERITO / GRUYER	1. Bonprole Industrias Lacteas S.A.
URUGUAY	FONTINA	1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Farolur S.A. 3. Pronaturalia S.A. Välisriikide kasutajad 1. MILKAUT S.A. 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda
URUGUAY	REGGIANITO	1. CLALDY S.A. 2. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) Välisriikide kasutajad 1. MILKAUT S.A. 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda

TERRITOORIUM	NIMETUS	VARASEMAD KASUTAJAD
URUGUAY	GRAPPAMIEL	1. A. López & CIA 2. Bodega Tunin Hnos. S.R.L. 3. CABORIL S.A. 4. CEPAS Uruguay Bebidas y Alimentos S.A. (Ex BACARDI-MARTINI S.A.) 5. Eduardo Bon Perez 6. Gerardo Nabune Sciutti 7. Valdi Fraga Gonzalo Martin (ex JORGE L. VALDI) 8. La vieja bodega SRL 9. LICOGIN SRL 10. MENDOZA SRL 11. NABITUR S.A. 12. NAFIREY S.A. 13. REWILAT S.A. 14. Rodríguez HNOS & CIA LTDA

2. Alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kohaldatakse 12 (kaheteistkümne) kuu pikkust üleminekuperioodi, et võimaldada kõigil käesolevas lisas loetletud varasematel kasutajatel kohaneda artikli 21.35 lõike 8 punktides a–i sätestatud kirjeldustega.

_____

25-A LISA

LEPINGUOSALISTE LIITED RIIGI OSALUSEGA ETTEVÕTETE,
AINU- JA ERIÕIGUSTEGA ETTEVÕTETE KOHTA

Liide 25-A-1

ARGENTINA

1. 25. peatükki ei kohaldata keskvalitsusest madalamal tasandil riigi osalusega ettevõtete ega ainu- või eriõigustega ettevõtete suhtes.

2. Artiklit 25.4 ei kohaldata allpool loetletud riigi osalusega ettevõtete või ainu- või eriõigustega ettevõtete suhtes ega nende omanduses või kontrolli all olevate ettevõtete, tütarettevõtjate ja sidusettevõtjate ega uute, ümberkorraldatud või õigusjärglastest ettevõtete või üksuste suhtes:

   a) Integración Energética Argentina S.A.;

   b) Nucleoeléctrica Argentina S.A. ning

   c) Soluciones Satelitales S.A.

Liide 25-A-2

BRASIILIA

25. peatükki ei kohaldata keskvalitsusest madalamal tasandil riigi osalusega ettevõtete ega ainu- või eriõigustega ettevõtete suhtes.

_____

26-A LISA

PREAMBUL

LEPINGUOSALISED,

JAGADES seisukohta, et käesolev leping allkirjastatakse kriiside ja probleemide enneolematu kombinatsiooni tingimustes;

MÄRKIDES, et:

a) hädavajalik on võtta kiireloomulisi meetmeid, et lahendada keskkonnaprobleeme ja -kriise, sealhulgas seoses kliimamuutuste, elurikkuse vähenemise ja reostusega, mida näitavad selgelt kõige uuemad teaduslikud tõendid ning mida süvendab veelgi vaesuse, sealhulgas äärmise vaesuse, toiduga kindlustamatuse ja ebavõrdsuse püsiv tase;

b) COVID-19 pandeemia tõi esile meie ühiskonna paljud nõrgad kohad, sealhulgas tekitab muret tarneahelate vastupidavusvõime, eelkõige riiklikes tervishoiusüsteemides;

c) geopoliitilised pinged on suurendanud majandussuhete ja vastupanuvõime kattumist, põhjustades häireid rahvusvahelistes kaubavoogudes;

d) inimväärse elatustaseme tagamine muutub veelgi keerulisemaks, kuna toiduainete tarneahelad on häiritud ja ökosüsteemid kannatavad kliimamuutuste ebasoodsate mõjude all, ning

e) kuhjuvad probleemid ja kriisid mitmel järjestikusel aastal on pööranud tagasi kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkidega saavutatud edu;

RÕHUTADES, et selles kontekstis on äärmiselt oluline tagada avatud, läbipaistva ja reeglitel põhineva rahvusvahelise kaubanduse toimimine;

TOONITADES tungivat vajadust kiirendada meetmeid, et saavutada kestliku arengu eesmärgid, võidelda kliimamuutuste vastu ja saada selleks vajalikud vahendid;

OLLES VEENDUNUD, et käesolev leping ühendab kahte piirkonda, mis annavad olulise panuse eespool nimetatud probleemide lahendamisse;

RÕHUTADES, et:

a) nad jagavad väärtusi, mida on vaja praegusest ülemaailmsest kontekstist tulenevate probleemide lahendamiseks, näiteks:

   i) kaasatuse tähtsuse tunnistamine lahenduste leidmisel, mis toimivad kõigi, eelkõige töötajate, kohalike ja traditsiooniliste kogukondade ja väikepõllumajandustootjate jaoks, ning naiste võimestamisel;

   ii) mitmepoolsuse omaksvõtmine ja tarbetute kaubandustõkete kõrvaldamine;

   iii) rahvusvahelise õiguse austamine ning

   iv) keskkonna kaitse ja säilitamine;

b) neil on ülemaailmsete tarneahelate struktuuris keskne roll eri sektorites ja tehnoloogilistel tasanditel, sealhulgas toidutootmises;

c) nad on kestliku arengu eestvedajad selle sotsiaalses, majanduslikus ja keskkonnamõõtmes, mis on omavahel põimunud, jagamatud, üksteisest sõltuvad ja üksteist tugevdavad, võttes arvesse tootmissüsteemide suurt mitmekesisust, kuna puudub kõigile sobiv arengumudel;

d) nad tunnistavad, et vaesuse, sealhulgas äärmise vaesuse kaotamine kõigis selle vormides ja mõõtmetes on suurim ülemaailmne ülesanne ja kestliku arengu vältimatu eeldus;

e) nad tunnistavad, kui oluline on suurendada jõupingutusi kõigi ökosüsteemide kaitsmiseks, säilitamiseks, säästvaks kasutamiseks ning säästvaks majandamiseks ja taastamiseks kooskõlas riikliku suutlikkuse ja oludega ning kui oluline on suurendada ressursside koondamist nende jõupingutuste toetamiseks;

f) nad tunnistavad ka mitmepoolse koostöö tähtsat osa ühiste keskkonna- ja kestliku arengu probleemide tulemuslikul lahendamisel ning kohustuvad tugevdama koostööd rahvusvahelise kaubanduse ja investeeringute valdkonnas, et vältida tarbetuid häireid ja saavutada kestliku arengu eesmärgid, ning tuletavad lisaks meelde, et kestliku arengu tegevuskava 2030 ning kestliku arengu eesmärgid ja alaeesmärgid, sealhulgas nende rakendamise vahendid, on universaalsed, jagamatud ja omavahel seotud, ning

g) seoses kliimamuutustega nad eelkõige:

   i) kinnitavad oma juhtrolli silmas pidades veel kord oma kindlat kohustust võidelda ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni eesmärgi saavutamiseks kliimamuutuste vastu, tugevdades Pariisi kokkuleppe täielikku ja tulemuslikku rakendamist ning saavutades selle üldeesmärgi ja pikaajalised eesmärgid, sealhulgas temperatuurieesmärgi, eesmärgi suurendada suutlikkust kohaneda kliimamuutuste ebasoodsate mõjudega ning eesmärgi viia rahastamisvood kooskõlla kahe eelmise eesmärgiga, võttes arvesse võrdsust ning ühise, kuid diferentseeritud vastutuse põhimõtet ja vastavat suutlikkust riikide eri oludest lähtudes; nad kinnitavad, et nende eesmärk on tugevdada ülemaailmset reageerimist kliimamuutuste ohule kestliku arengu tagamise ja vaesuse kaotamiseks tehtavate jõupingutuste kontekstis, ning tunnistavad ka, et kliimamuutuste mõju on tuntav kogu maailmas, eelkõige kõige vaesemate ja haavatavamate hulgas, ning

ii) nad tunnistavad toiduga kindlustatuse tagamise ja nälja kaotamise esmatähtsust ning toidutootmissüsteemide erilist haavatavust kliimamuutuste ebasoodsate mõjude suhtes;

NÕUSTUDES, et eespool nimetatud kriiside ja probleemide lahendamiseks on hädavajalik eeskirjadel põhinev, mittediskrimineeriv, erapooletu, avatud, kaasav, õiglane ja läbipaistev mitmepoolne kaubandussüsteem, mille keskmes on WTO ja mis on kooskõlas kestliku arengu eesmärgiga;

UUENDADES oma kohustust tagada võrdsed tingimused ja aus konkurents protektsionismi ja turgu moonutavate tavade pärssimise kaudu, et edendada kõigi jaoks soodsat kaubandus- ja investeerimiskeskkonda;

KORRATES oma kohustust täielikult järgida WTO eeskirju ning vältida põhjendamatut või meelevaldset diskrimineerimist või rahvusvahelise kaubanduse varjatud piiramist;

NÕUSTUDES, et eespool nimetatud probleemid toovad kaasa uue konteksti avaliku poliitika kujundamiseks, et luua parem tulevik;

MEENUTADES käesoleva lepingu artikli 26.1 lõiget 5 ning TUNNISTADES erinevusi oma arengutasemes, leppides kokku, et käesolev lisa hõlmab koostööpõhist lähenemisviisi, mis rajaneb ühistel väärtustel ja huvidel;

OLLES OTSUSTANUD teha koostööd, et nende kaubandussuhted edendaksid kestlikku arengut;

TULETADES MEELDE kaubanduse tähtsust elatustaseme tõstmisel ja töökohtade loomise edendamisel, võimaldades samal ajal maailma ressursside optimaalset kasutamist kooskõlas kestliku arengu eesmärgiga;

PÜÜDES kaitsta ja säilitada keskkonda ning tõhustada selleks vajalikke vahendeid kooskõlas oma vajaduste ja muredega majandusarengu eri tasemetel;

RÕHUTADES vajadust võtta arvesse merepiirita arenguriikide konkreetseid probleeme, et tagada turulepääs ja käesolevast lepingust tulenev kasu;

VÕTTES ARVESSE eespool mainitud probleeme,

LEPIVAD KOKKU käesolevas lisas.

A OSA

KAUBANDUS JA KESTLIK ARENG

A.1. Üldsätted

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord 26. peatüki alusel võetud kohustusi. Nad on seisukohal, et neil on ainulaadne positsioon olla eeskujuks kaubanduse ja kestliku arengu lõimimisel ning et seda tuleks teha koostöös.

2. Tunnistades kummagi lepinguosalise õigust määrata kindlaks oma kestliku arengu põhimõtted ja prioriteedid, mis peaksid olema kooskõlas kummagi lepinguosalise kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on, püüab kumbki lepinguosaline parandada oma asjakohaseid õigusnorme ja poliitikameetmeid, et tagada keskkonna ja töötajate kaitse kõrge ja tulemuslik tase vastavalt artikli 26.2 lõikele 2. See on kooskõlas artiklis 26.1 väljendatud üldeesmärgiga rakendada käesolevat lepingut viisil, mis aitab kaasa kestlikule arengule. Samuti tuletavad lepinguosalised meelde artikli 26.2 lõike 3 kohast kokkulepet, et lepinguosaline ei tohiks vähendada oma keskkonna- ja tööalaste õigusnormidega ette nähtud kaitsetasemeid kaubanduse või investeeringute soodustamise eesmärgil. Lepinguosalised tuletavad meelde, et artikli 26.2 lõike 5 kohaselt ei jäta lepinguosaline järjepideva või korduva tegevuse või tegevusetuse kaudu tulemuslikult tagamata oma keskkonna- ja tööalaste õigusnormide täitmist selleks, et soodustada kaubandust või investeeringuid. Sellega seoses tunnistavad lepinguosalised, kui oluline on tagada asjakohased kättesaadavad vahendid selliseks nõuete täitmise tagamiseks. Lisaks ei kohalda lepinguosaline vastavalt artikli 26.2 lõikele 6 oma keskkonna- ja tööalaseid õigusnorme viisil, mis kujutaks endast varjatud piirangut kaubandusele või põhjendamatut või meelevaldset diskrimineerimist.

3. Lepinguosalised tuletavad meelde, et 1992. aastal ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsil vastu võetud Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni (edaspidi „1992. aasta Rio keskkonna- ja arengudeklaratsioon“) 11. põhimõtte kohaselt peaksid keskkonnastandardid, juhtimiseesmärgid ja prioriteedid olema kooskõlas keskkonna- ja arengukontekstiga, milles neid kohaldatakse. Tuletades meelde käesoleva lepingu artikli 26.1 lõikeid 1 ja 5, tunnistavad lepinguosalised ka erinevusi oma arengutasemes ja riikide oludes, kui nad püüavad lõimida kestliku arengu lepinguosaliste kaubandus- ja investeerimissuhetesse. Nad tunnistavad, et sellised erinevused hõlmavad merepiirita arenguriikide probleeme.

4. Lepinguosalised tunnistavad, et kaubandust mõjutavad kestlikkusmeetmed peavad olema täielikult kooskõlas WTO lepingutest tulenevate kohustustega. Lepinguosalised tuletavad meelde, et tehniliste kaubandustõkete lepingu kohaselt peaksid meetmed, mis kujutavad endast kõnealuse lepinguga hõlmatud kaubandust piiravaid tehnilisi norme, muu hulgas i) põhinema teaduslikul ja tehnilisel teabel; ii) need ei tohiks piirata kaubandust rohkem, kui õiguspärase eesmärgi saavutamiseks vajalik, võttes arvesse ohte, mida eesmärgi saavutamata jätmine kaasa tooks, ning iii) need peaksid põhinema asjakohastel rahvusvahelistel standarditel. Lepinguosalised tuletavad ka meelde, et sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid, mille suhtes kohaldatakse sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepingut, tuleks kõnealuse lepingu kohaselt muu hulgas i) kohaldada üksnes ulatuses, mis on vajalik inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks; ii) need peaksid põhinema teaduslikel põhimõtetel; iii) need peaksid põhinema asjakohastel rahvusvahelistel standarditel, juhistel või soovitustel, kui sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepingus ei ole sätestatud teisiti; iv) neid ei tohiks rakendada piisava teadusliku tõendusmaterjali puudumisel, kui sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepingus ei ole sätestatud teisiti, ning v) neid ei tohiks kohaldada viisil, mis kujutaks endast rahvusvahelise kaubanduse varjatud piiramist.

5. Vastavalt artiklile 2.7 rõhutavad lepinguosalised kodanikuühiskonna organisatsioonide keskset osa käesoleva lepingu tulemuslikul rakendamisel sisenõuanderühmade loomise kaudu kooskõlas kummagi lepinguosalise riigisiseste mehhanismide ja õigusaktidega, kuna neisse on ulatuslikult kaasatud kodanikuühiskonna esindajad.

6. Lepinguosalised on ühel meelel, et rahvusvahelise kaubanduse edendamine viisil, mis aitab kaasa artikli 26.1 lõikes 3 osutatud kestliku arengu eesmärgi saavutamisele, hõlmab järgmiste valdkondade meetmeid:

   a) mitmepoolsed režiimid;

   b) kahe piirkonna vahelised kaubandus- ja investeerimissuhted;

   c) riiklikud ja piirkondlikud kaubandusega seotud poliitikasuunad ja meetmed ning

   d) naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamine.

7. Lisaks lepivad lepinguosalised kokku, et käesoleva lepingu 26. peatükist ja käesolevast lisast tulenevate kohustuste tulemusliku täitmise tagamiseks alustavad nad käesoleva lepingu jõustumisel edasisi arutelusid ning kehtestavad rea meetmeid ja koostöötegevusi.

A.2. Mitmepoolsed režiimid: koostöö mitmepoolsete kestliku arengu eeskirjade toetamiseks

7. Lepinguosalised leiavad, et käesolev leping pakub vastavalt artikli 26.1 lõike 4 punktile a, artikli 26.4 lõikele 8, artikli 26.5 lõikele 5 ja artikli 26.6 lõikele 3 eelisplatvormi konsulteerimiseks ja koostööks mitmepoolsete töö- ja keskkonnastandardite ja -eesmärkide kaubandusaspektides kooskõlas artikli 26.1 lõikes 5 osutatud koostööpõhise lähenemisviisiga, milles võetakse nõuetekohaselt arvesse lepinguosaliste erinevaid riiklikke olusid, geograafilisi piiranguid, suutlikkust, vajadusi ja arengutasemeid ning milles austatakse lepinguosaliste riiklikku poliitikat ja prioriteete, nagu on osutatud artikli 26.1 lõike 4 punktis c.

8. Lepinguosalised märgivad vajadust võtta täielikult arvesse 3.–14. juunil 1992 Rio de Janeiros toimunud ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsil vastu võetud Agenda 21 ning käesoleva lepingu artikli 26.1 lõikes 2 osutatud 1992. aasta Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni eesmärki, sihte ja põhimõtteid. Samuti kordavad lepinguosalised toiduga kindlustatuse tagamise ja nälja kaotamise esmatähtsust ning toidutootmissüsteemide erilist haavatavust kliimamuutuste kahjuliku mõju suhtes, millele on juhitud tähelepanu Pariisi kokkuleppes.

9. Nad tuletavad meelde, et 1992. aasta Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 12. põhimõtte kohaselt

„ei tohiks keskkonnaga seotud kaubanduspoliitika meetmed kujutada endast meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise vahendit ega rahvusvahelise kaubanduse varjatud piiramist. Vältida tuleks ühepoolseid meetmeid keskkonnaprobleemide lahendamiseks väljaspool importiva riigi jurisdiktsiooni. Piiriüleste või ülemaailmsete keskkonnaprobleemide lahendamiseks mõeldud keskkonnameetmed peaksid võimaluse korral põhinema rahvusvahelisel konsensusel“.

10. Lisaks tuletavad nad meelde, et 1992. aasta Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 2. põhimõtte kohaselt on riikidel vastavalt ÜRO põhikirjale ja rahvusvahelise õiguse põhimõtetele suveräänne õigus kasutada oma ressursse vastavalt oma keskkonna- ja arengupoliitikale ning kohustus tagada, et nende jurisdiktsiooni või kontrolli all toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda ega riikliku jurisdiktsiooni piiridest väljapoole jäävate alade keskkonda.

11. Eelnevat silmas pidades kinnitavad lepinguosalised veel kord oma kohustust teha artiklis 26.14 osutatud kaubanduse ja kestliku arengu allkomiteele ülesandeks muu hulgas hõlbustada, arutada ja jälgida 26. peatüki tulemuslikku rakendamist ning püüda vältida kaubandustõkkeid selle pädevusse kuuluvates valdkondades, ilma et see piiraks muude käesoleva lepingu alusel kehtestatud mehhanismide kohaldamist. Kaubanduse ja kestliku arengu allkomitees toimuv konsulteerimine ja koostöö hõlmab muu hulgas arvamuste vahetamist allpool loetletud dokumentide ja nendega seotud protsesside rakendamise üle, tingimusel et lepinguosalised on nende osalised:

a) kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärgid;

b) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon ja selle alusel sõlmitud Pariisi kokkulepe;

c) bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, selle protokollid ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni alusel 19. detsembril 2022 Montrealis vastu võetud Kunmingi-Montréali üleilmne elurikkuse raamistik;

d) 16. septembril 1987 Montrealis sõlmitud osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokoll ja selle 15. oktoobril 2016 Kigalis vastu võetud Kigali muudatus;

e) 17. juunil 1994 Pariisis sõlmitud ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsioon;

f) 22. märtsil 1989 Baselis sõlmitud Baseli konventsioon ohtlike jäätmete üle piiri viimise ja kõrvaldamise kontrolli kohta, 10. septembril 1998 Rotterdamis sõlmitud teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev Rotterdami konventsioon, 22. mail 2001 Stockholmis sõlmitud püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsioon ning 10. oktoobril 2013 Kumamotos sõlmitud Minamata elavhõbedakonventsioon;

g) 23. juunil 1979 Bonnis sõlmitud metsloomade rändliikide kaitse konventsioon;

h) ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioon (CITES);

i) 2. veebruaril 1971 Ramsaris sõlmitud Ramsari märgalade konventsioon;

j) 13. septembril 2007 ÜRO peaassambleel vastu võetud põlisrahvaste õiguste deklaratsioon ning

k) ILO konventsioonid ja protokollid.

12. Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni puhul tunnistavad lepinguosalised, et selle tulemusliku rakendamise toetamiseks on olulised järgmised elemendid:

a) bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni kolme eesmärgi – elurikkuse säilitamine, selle komponentide säästev kasutamine ning geneetiliste ressursside kasutamisest saadava tulu õiglane ja erapooletu jaotamine – rakendamine tasakaalustatud viisil;

b) Kunmingi-Montréali üleilmse elurikkuse raamistiku rakendamine;

c) riiklike elurikkuse strateegiate ja tegevuskavade, sealhulgas riiklike eesmärkide rakendamine, läbivaatamine või ajakohastamine ja nendest teavitamine kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artikliga 6 ning

d) piisavad rakendusvahendid, sealhulgas rahalised vahendid, juurdepääs tehnoloogiale ja tehnosiire, tehniline ja teaduslik koostöö, teabevahetus ja biotehnoloogiast saadava kasu jaotamine, tunnistades lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikide ees seisvaid konkreetseid probleeme kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni sätetega.

13. Kinnitades oma täielikku pühendumust ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonile ja Pariisi kokkuleppe tulemuslikule rakendamisele, lepivad lepinguosalised kokku, et võtavad ja tõhustavad meetmeid oma eesmärkide ja sihtide toetamiseks, sealhulgas võttes arvesse Pariisi kokkuleppe ülemaailmseid kokkuvõtteid, kaaludes leevendamist, kohanemist ning rakendamis- ja toetusvahendeid ning pidades silmas võrdsust ja parimaid olemasolevaid teadusandmeid. Lepinguosalised tuletavad meelde ja kordavad kõiki oma kohustusi, mis tulenevad mitmepoolsest kliimarežiimist, sealhulgas järgmist:

a) seoses riiklikult kindlaksmääratud panustega ja leevendamisega: koostada järjestikused riiklikult kindlaksmääratud panused, neist teavitada ja need säilitada ning rakendada riiklikke leevendusmeetmeid, et saavutada nimetatud panuste eesmärgid; järjestikused riiklikult kindlaksmääratud panused kajastavad edasiminekut aja jooksul ja võimalikult suurt ambitsioonikust ning neis võetakse arvesse võrdsust ja ühise, kuid diferentseeritud vastutuse põhimõtet ja vastavat suutlikkust riikide eri oludest lähtudes;

b) seoses kohanemisega: osaleda kohanemise kavandamise protsessides ja meetmete rakendamises, sealhulgas asjakohaste kavade, poliitikameetmete või panuste väljatöötamises või tõhustamises, ning

c) seoses rahastamisvoogude ja rakendusvahenditega: võtta meetmeid, et viia rahastamisvood vastavusse vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise arengu suunas liikumisega; toetada Pariisi kokkuleppe osalistest arenguriike kliimameetmete rakendamisel, sealhulgas seoses rahaliste vahendite, tehnosiirde ja suutlikkuse suurendamisega kooskõlas Pariisi kokkuleppe artiklitega 9, 10 ja 11, tunnistades, et Pariisi kokkuleppe osalistest arenguriikidele antav suurem toetus võimaldab neil võtta ulatuslikumaid meetmeid.

14. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad aktiivselt koostööd nii režiimisisestel läbirääkimistel kui ka režiimi rakendamisel, et edendada ühiseid kliimameetmeid.

15. Kumbki lepinguosaline kinnitab oma asjakohaseid rahvusvahelisi kohustusi ning rakendab kooskõlas oma riiklike õigusnormidega meetmeid, et vältida edasist raadamist ja suurendada jõupingutusi metsapindala stabiliseerimiseks või suurendamiseks alates 2030. aastast. Sellega seoses ei tohiks lepinguosalised vähendada oma keskkonnaõigusega tagatud kaitsetaset.

16. Lisaks tunnistavad lepinguosalised, et nende poliitikas tuleb arvesse võtta arenguriikide sotsiaalseid ja majanduslikke probleeme ning nende panust ülemaailmsesse toiduga kindlustatusesse.

17. Lepinguosalised rõhutavad ka vajadust suurema toetuse ja investeeringute järele nende eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas rahaliste vahendite, tehnosiirde, suutlikkuse suurendamise ja muude käesolevas lepingus ette nähtud mehhanismide kaudu.

18. Lepinguosalised suurendavad jõupingutusi, et oluliselt suurendada taastuvenergia osakaalu ülemaailmses energiaallikate jaotuses ja tõhustada koostööd, et hõlbustada juurdepääsu puhta energiaga seotud teadusuuringutele ja puhta energia tehnoloogiale, sealhulgas taastuvenergiale, energiatõhususele ning täiustatud ja puhtamale fossiilkütustel põhinevale tehnoloogiale, ning edendavad investeeringuid energiataristusse ja puhta energia tehnoloogiasse.

19. Lepinguosalised lepivad ka kokku, et nad kasutavad kaubanduse ja kestliku arengu allkomiteed koostöö tegemiseks ja teabe vahetamiseks seoses 17. juunil 2022 WTO 12. ministrite konverentsil vastu võetud kalandustoetuste lepingu rakendamisega, kui see on jõustunud.

20. Tunnustades kaubanduse ja kestliku arengu allkomitee tagatud erilist raamistikku konsulteerimiseks ja koostöö tegemiseks, rõhutavad lepinguosalised, et käesolev leping ei muuda mingil viisil käesoleva lepingu 26. peatükis osutatud asjakohaste rahvusvaheliste lepingute alusel võetud kohustuste laadi ega ulatust ega nende lepingute alusel kokku lepitud rakendusmehhanisme. Kõnealuste lepingute ülesehitus ja toimimine, eelkõige nendega võetud kohustuste laad ja nende täitmise mehhanismid, kui need on olemas, kajastavad tasakaalu, mis on saavutatud nende lepingutega, mida käesolevas lepingus sisalduvad viited neile kohustustele mingil määral ei muuda ega mõjuta.

A.3. Kahe piirkonna vahelised kaubandus- ja investeerimissuhted: käesoleva lepingu potentsiaali kasutamine, et edendada tõelist kestlikku arengut, mis toimib kõigi jaoks

21. Lepinguosalised mõistavad, et artikli 26.1 lõikes 1 osutatud kestliku arengu lõimimine lepinguosaliste kaubandus- ja investeerimissuhetesse peab muu hulgas tooma konkreetset majanduslikku kasu kaupade tootjatele ja teenuste osutajatele, kelle tegevus hõlmab kestlikkust, eelkõige kõige haavatavamatele neist, sealhulgas naistele, väikepõllumajandustootjatele, põlisrahvastele ja kohalikele kogukondadele.

22. Lõikes 21 osutatud kasu on võimalik saavutada muu hulgas algatustega, mis soodustavad kestlikult hangitud või toodetud toodetega kauplemist kooskõlas lepinguosaliste õigusega, ning projektidega, mis toetavad piirkondadevahelisi tarneahelaid, et edendada kaubanduse positiivset panust vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise arengu suunas liikumisse ning suurendada suutlikkust kohaneda kliimamuutuste ebasoodsate mõjudega viisil, mis ei ohusta toidutootmist, nagu on osutatud artikli 26.6 lõike 2 punktis b.

23. Lepinguosalised on pühendunud töötajate õiguste kaitsmisele ja tunnustavad ILO rolli peamise mitmepoolse organisatsioonina selles valdkonnas.

24. Tuletades meelde käesoleva lepingu artikli 26.4 lõiget 4, teeb kumbki lepinguosaline jätkuvaid ja pidevaid jõupingutusi, et ratifitseerida ILO põhikonventsioonid, protokollid ja muud asjakohased ILO konventsioonid, mille osaline ta veel ei ole ja mille ILO on tunnistanud ajakohaseks, austades samal ajal lepinguosalise suveräänset õigust võtta täiendavaid rahvusvahelisi kohustusi. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 26.4 lõikega 3 austab, edendab ja rakendab kumbki lepinguosaline tulemuslikult ILO põhikonventsioonides määratletud rahvusvaheliselt tunnustatud tööõiguse põhireegleid.

25. Nende kohustuste täitmisel kavatsevad lepinguosalised pöörata erilist tähelepanu lapstööjõu kasutamise kaotamisele, ühinemisvabadusele ja kollektiivläbirääkimiste õiguse tegelikule tunnustamisele. Lepinguosalised mõistavad, et tulemusliku rakendamise kohustus tähendab, et kumbki lepinguosaline võtab vastu asjakohased õigusnormid ning teostab oma pädevust ja kontrolli, luues süsteemi, millega tagatakse vastavus ILO põhikonventsioonides määratletud rahvusvaheliselt tunnustatud tööõiguse põhireeglite nõuetele.

26. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 26.4 lõikes 8 ning ILO deklaratsioonis sotsiaalse õigluse ja õiglase globaliseerumise kohta sätestatud kohustusega edendada inimväärset tööd rõhutavad lepinguosalised sotsiaaldialoogi põhimõtet, mis on üks ILO juhtpõhimõtetest, ning mõistavad, et ILO põhi- ja muud asjakohased konventsioonid tuleks ratifitseerida kooskõlas selle põhimõttega.

Käesoleva lepingu toimivaks muutmine kestlike kaupade tootjate jaoks

27. Tunnistades miljonite linnakeskustest kaugel asuvate piirkondade – nagu metsad, looduslikud rohumaad, märgalad ja muud looduslikud ökosüsteemid – elanike olulist rolli kestliku arengu saavutamisel, teevad lepinguosalised koostööd, et pakkuda suuremaid turulepääsuvõimalusi toodetele, mis on kestlikult ja kooskõlas kummagi lepinguosaliste õigusega saadud väikepõllumajandustootjatelt, ühistutelt, põlisrahvastelt ja kohalikelt kogukondadelt, ning töötada välja mehhanismid, et toetada neid elanikke kestlike sissetulekuallikate tekitamisel ja säilitamisel, austades samal ajal põlisrahvaste ja kohalike kogukondade kollektiivseid maavaldusõigusi kooskõlas kummagi lepinguosalise õiguse ja asjakohaste rahvusvaheliste kohustustega.

28. Lepinguosalised lepivad kokku, et nad arutavad vastavalt vajadusele kaubanduse ja kestliku arengu allkomitee või muu käesoleva lepingu alusel loodud organi raamistikus konkreetseid meetmeid ja algatusi selle eesmärgi saavutamiseks. Need meetmed ja algatused hõlmavad muu hulgas selliste turulepääsuvõimaluste kindlakstegemist, mida on vaja kestlikult hangitud või toodetud toodete ekspordi ergutamiseks, ning meetmeid ja algatusi lepinguosalistevahelise kaubanduse kiirendamiseks ja lihtsustamiseks.

Kestlike piirkondadevaheliste väärtusahelate edendamine energiasüsteemi ümberkujundamiseks

29. Artikli 26.6 lõike 2 punkti b kohaselt püüavad lepinguosalised kasutada ära piirkondadevaheliste partnerluste märkimisväärset potentsiaali energiasüsteemi ümberkujundamise projektides, arvestades oma suurt vastastikust täiendavust seoses sisendite, eriteadmiste ja tehnoloogiatega, mida on vaja lahenduste väljatöötamiseks sellistes valdkondades nagu kestlik liikuvus ja muud lepinguosaliste kindlaks määratud valdkonnad.

30. Sellega seoses tunnistavad lepinguosalised, et vastutustundlike, kestlike, läbipaistvate, takistusteta ja vastupanuvõimeliste piirkondadevaheliste väärtusahelate loomine on üks põhiaspekte, mis aitab saavutada eesmärgid seoses energiasüsteemi ausa ja õiglase ümberkujundamisega, mis aitab omakorda kaasa mõlema piirkonna sotsiaalsele, majanduslikule ja keskkonnaalasele arengule. Tulemusliku ja tasakaalustatud osalemise kaudu nendes ahelates on mõlemal piirkonnal paremad võimalused säilitada oma konkurentsivõime ülemaailmsel turul, hoida kvaliteetsete töökohtade loomisega tööhõive tase kõrge, suurendada oma tootmis- ja innovatsioonisuutlikkust, parandada olemasolevat tööstusbaasi ja toetada selle ümberkujundamist.

31. Selleks et luua töökohti ning edendada koostoimet Mercosuri ja Euroopa Liidu tehnoloogia arengu taseme ning olemasolevate loodusvarade vahel, teevad lepinguosalised koostööd selliste algatuste väljatöötamisel, mis edendavad kestlikke ja vastupanuvõimelisi piirkondadevahelisi väärtusahelaid. Sellistes väärtusahelates tuleks soodustada investeeringuid ja tööstuse arengut tooraineid tootvates riikides, et suurendada kohalikul tasandil lisaväärtust ja edendada töökohtade loomist. Muu hulgas kaaluvad lepinguosalised esmajärjekorras kestlike piirkondadevaheliste turgude ja väärtusahelate ühist arendamist strateegilistes valdkondades kooskõlas kummagi lepinguosalise asjakohaste õigusnormidega; selliste valdkondade hulka võivad kuuluda:

a) energiasüsteemi ümberkujundamiseks hädavajalike metallide ja mineraalide vastutustundlik kaevandamine, rikastamine ja muundamine;

b) energiaallikad, millel on energiasüsteemi ümberkujundamisel oluline osa, sealhulgas veeldatud maagaas ja taastuvenergia; see on eriti oluline taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri ja vähese heitega elektri tootmisel ning nendes tööstussektorites, kus kasvuhoonegaaside heite vähendamine on keeruline;

c) kestlik liikuvus ja sellega seotud väärtusahelad, sealhulgas liitiumioonakud, akude ringlussevõtt ja laadimistaristu, elektromobiilsus ja elektrisõidukite tööstuslik tootmine;

d) säästvad biokütused, sealhulgas etanool ja biodiisel, kestlik lennukikütus ja muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused;

e) vesinik ja selle derivaadid, et aidata märkimisväärselt kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele.

32. Lepinguosalised on ühisel seisukohal, et punktis 31 sätestatud eesmärkide saavutamiseks on oluline rakendada poliitikavahendeid, millega kiirendatakse suutlikkuse arendamist, eelkõige arenguriikides, et võimaldada neil tulemuslikult osaleda väärtusahelates, mille fookuses on energiasüsteemi ümberkujundamiseks vajalik strateegiline töötlev tööstus, mis nõuab suuri investeeringuid, tipptehnoloogiat ja spetsialiseerunud tööjõudu, samuti rakendada konkreetseid poliitikameetmeid, mille eesmärk on edendada naiste kaasamist. Võttes arvesse mõlema piirkonna vahelist asümmeetriat ja ilma et see piiraks Euroopa Liidu õigusi, võivad lepingule alla kirjutanud Mercosuri riigid võtta vastu edendusmeetmeid, mille eesmärk on kestlikuks üleminekuks vajaliku strateegilise töötleva tööstuse arendamine ja kasv kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkidega. Need meetmed peavad olema kooskõlas käesoleva lepingu ja WTO lepingutega.

33. Lisaks teevad lepinguosalised eespool nimetatud valdkondades koostööd ka järgmistes aspektides:

a) selliste investeeringute hõlbustamine ja edendamine, mis soodustavad toorainet tootvate riikide tootmisahelates kohalikku lisaväärtust;

b) tehnilise ja muu toe andmine projektide jaoks, mis aitavad luua piirkondadevahelisi väärtusahelaid ning arendada tehnoloogiat ja teadmisi, võimaldades suurendada lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikides suutlikkust.

34. Lisaks kohustuvad lepinguosalised tegema koostööd piirkondadevaheliste väärtusahelate edendamisel valdkondades, mis annavad kaudse panuse energiasüsteemi ümberkujundamisse, näiteks kaupade tootmine ja teenuste osutamine tervishoiu jaoks, digimajanduse, sealhulgas teadmistepõhiste teenuste arendamine ning kestlik toidutootmine.

A.4. Riiklikud või piirkondlikud kaubandusega seotud poliitikasuunad ja meetmed: kestliku arengu saavutamiseks vajalike tulemuslike lähenemisviiside mitmekesisuse arvesse võtmine

35. Lepinguosalised kinnitavad oma käesoleva lepingu alusel võetud kohustusi ja 26. peatükis nimetatud asjakohaseid rahvusvahelisi režiime, mis on seotud metsade ja muude maismaaökosüsteemide säilitamise, kaitse ja kestliku majandamisega ning säästva maakasutusega kooskõlas lepinguosaliste vastavate õigusnormidega. Samuti kinnitavad nad oma kohustust soodustada kauplemist saadustega, mis on pärit kestlikult majandatud metsadest ja kogutud kooskõlas metsa ülestöötamisriigi õigusega, et võidelda ebaseadusliku raie ja sellega seotud kaubanduse vastu.

36. Lisaks tunnistavad lepinguosalised põlisteadmiste rolli ning kohalike osalejate kui säästva maakasutuse ning metsade ja elurikkuse kaitsmise, säilitamise ja säästva kasutamise peamiste eestvedajate rolli. Nad tuletavad meelde, kui oluline on toetada põlisrahvaid ja kohalikke kogukondi metsa kestlikul majandamisel, ning tunnistavad, et raadamise ohjeldamiseks võetavate poliitikameetmete puhul tuleb arvesse võtta kohalike kogukondade sotsiaalseid ja majanduslikke probleeme ja õigusi kooskõlas kummagi lepinguosalise õigusnormide ja asjaomaste rahvusvaheliste kohustustega.

37. Lepinguosalised on kindlalt otsustanud korrata ja suurendada jõupingutusi, et teha lõpp loodust ja keskkonda ähvardavatele ebaseaduslikele ohtudele, sealhulgas ebaseaduslikule raiele ja tulekahjudele, looduslike liikidega kaubitsemisele, ebaseaduslikule kaevandamisele ja muule keskkonda ohustavale kahjulikule tegevusele, nagu ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük ning ebaseaduslik jäätmevedu.

38. Lepinguosalised märgivad, kui oluline on tugevdada igat liiki ökosüsteemide kaitset, taastamist, säästvat kasutamist ja majandamist ning suurendada elurikkusest saadavat sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast kasu inimeste, eelkõige haavatavas olukorras olevate ja elurikkusest enim sõltuvate inimeste jaoks, sealhulgas kestlike elurikkusel põhinevate tegevuste, toodete ja teenuste kaudu, mis suurendavad elurikkust. Lepinguosalised teevad koostööd kestlike tarbimisharjumuste ja tootmistavade edendamiseks, et järk-järgult vähendada negatiivset mõju ja suurendada positiivset mõju elurikkusele. Samuti väljendavad nad oma tahet võtta tulemuslikke meetmeid, et tagada geneetiliste ressursside ja nende digitaalsete järjendamisandmete kasutamisest saadava tulu õiglane ja erapooletu jaotamine kooskõlas kummagi lepinguosalise rahvusvaheliste kohustustega.

39. Selleks et kasutada kaubanduse potentsiaali ökosüsteemide hüvanguks, koostavad lepinguosalised ühe aasta jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist loetelu lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikidest pärit toodetest, mis aitavad kaasa metsade ja haavatavate ökosüsteemide kaitsele, taastamisele, säästvale kasutamisele ja majandamisele. Sellesse iga kolme aasta järel korrapäraselt läbivaadatavasse nimekirja kantud toodete puhul peaks Euroopa Liit tagama soodustingimustel või täiendava turulepääsu või muud stiimulid nendega kauplemise edendamiseks, näiteks tehnilise abi või suutlikkuse suurendamise.

40. Lisaks peaksid lepinguosalised kehtestama tegevused ja meetmed, et edendada parematele sotsiaalsetele tingimustele ja keskkonnahoidlikele tavadele kaasa aitavat kaubavahetust, näiteks kauplemist selliste kaupade ja teenustega, mis edendavad ressursitõhusat ja vähese CO_2 heitega majandust, või kaupadega, mille suhtes kohaldatakse kestlikkuse tagamise kavasid ja mehhanisme. Need meetmed, mille lepinguosalised vaatavad korrapäraselt läbi iga kolme aasta järel, võivad vajaduse korral hõlmata turulepääsu parandamise meetmeid, tehnilist abi, suutlikkuse suurendamist ja kaubanduse lihtsustamist.

41. Lepinguosaliste kohustus tõhustada koostööd ja vastastikust mõistmist seoses oma kaubandusega seotud töö- ja keskkonnapoliitika ja -meetmetega, nagu on osutatud artikli 26.1 lõike 4 punktis c, tähendab muu hulgas seda, et tunnistatakse, et poliitika, meetmed ja lahendused kestliku arengu tagamiseks võivad riigiti ja piirkonniti erineda.

A.5. Kaubandus ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamine

42. Lepinguosalised tunnistavad, et kaasav kaubanduspoliitika aitab edendada naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamist. Lepinguosalised hindavad naiste suurt panust majanduskasvu nende osalusega majandustegevuses, sealhulgas rahvusvahelises kaubanduses. Seepärast kavatsevad lepinguosalised rakendada käesoleva lepingu sätteid viisil, mis edendab naiste ja meeste võrdseid võimalusi ja kohtlemist ning mille puhul võetakse seda lähenemist arvesse ka kaubandus- ja investeerimispoliitikas.

43. Kumbki lepinguosaline püüab tagada, et tema asjakohases õiguses ja poliitikas nähakse ette naiste ja meeste võrdsed õigused, kohtlemine ja võimalused ning edendatakse neid. Kumbki lepinguosaline püüab selliseid õigusakte ja poliitikat täiustada, ilma et see piiraks kummagi lepinguosalise õigust kehtestada ise naiste ja meeste võrdsete võimaluste kaitse ulatus ja tase. Selline õigus ja poliitika peavad olema kooskõlas kummagi lepinguosalise kohustustega, mis tulenevad asjakohastest rahvusvahelistest lepingutest, sealhulgas ÜRO Peaassamblee poolt 18. detsembril 1979 vastu võetud naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsioonist, mida kumbki lepinguosaline peab tulemuslikult rakendama.

44. Lepinguosalised tunnistavad, et muutused kaubavoogudes võivad avaldada erinevat mõju meeste ja naiste tööhõivevõimalustele ja tööhõives osalemisele, nende sissetulekule ja heaolule. Võttes arvesse 21. juunil 2019 Genfis vastu võetud ILO sajanda aastapäeva deklaratsiooni töö tuleviku kohta, tunnistavad lepinguosalised ka seda, kui oluline on vastutuse võrdne jagamine pereliikmete vahel ja investeeringud hoolekandesektorisse, et naised, eelkõige haavatavas olukorras naised, saaksid kasu kaubandusega seotud majanduslikest võimalustest ja ettevõtlustegevusest.

45. Lepinguosalised kavatsevad ühiselt töötada selle nimel, et tugevdada koostööd käesoleva jaoga hõlmatud küsimuste kaubandusaspektides. Koostöö eesmärk on parandada naistöötajate, ärinaiste ja ettevõtjate suutlikkust ja tingimusi, sealhulgas naiste juurdepääsu osalemisele, juhtimisele ja haridusele valdkondades, kus nad on alaesindatud, ning teha jõupingutusi, et toetada valdkondlikku poliitikat, mis võimaldab naiste kaasamist dünaamilistesse ja suurema tootlikkusega sektoritesse, sealhulgas edendades välismaiste otseinvesteeringute vooge, mis laiendavad naiste töövõimalusi tööturul, eelkõige sektorites, kus domineerivad mehed. Selline koostöö võib muu hulgas hõlmata andmekogumisega seotud teabe ja parimate tavade vahetamist, mis võimaldab kindlaks teha, kavandada, rakendada ja läbi vaadata kaubanduspoliitikat, mille eesmärk on kõrvaldada takistused, millega naised rahvusvahelises kaubanduses kokku puutuvad.

B OSA

KOOSTÖÖ

B.1. Ebavõrdsuse vähendamisele kaasa aitamine riikides ja nende vahel

46. Lepinguosalised kohustuvad tegema koostööd tagamaks, et Mercosuri ja ELi vabakaubanduspiirkonna järkjärguline loomine ei aita kaasa mitte ainult üldisele sissetulekute ja jõukuse suurendamisele, vaid ka ebavõrdsuse vähendamisele kooskõlas kestliku arengu eesmärgiga nr 10. Samal ajal tuletavad lepinguosalised seoses vähese heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele ülemineku edendamisega meelde oma vastavaid kohustusi töötada õiglase ülemineku nimel ning eraldada ja võtta kasutusele selleks vajalikud rahalised vahendid.

B.2. Kaubandust ja kestlikku arengut käsitleva 26. peatüki eesmärkide edendamine

47. Lepinguosalised rõhutavad, kui oluline on käesoleva lepingu 26. peatüki eesmärkide saavutamiseks piirkondadevaheline koostöö, sealhulgas järgmistes valdkondades:

a) mitmepoolsete kohustuste täitmine kliimamuutuste, elurikkuse ja keskkonna valdkonnas ning ILO tööstandardite rakendamine;

b) põlisrahvaste ja kohalike kogukondade rolli toetamine kestliku arengu edendamisel;

c) väärtusahelate jälgitavuse parandamine;

d) kestliku ja kaasava biomajanduse, sealhulgas elurikkust suurendavate elurikkusel põhinevate toodete ja teenuste potentsiaali rakendamine;

e) läbipaistvate, võrreldavate, mõõdetavate, kaasavate, teaduspõhiste ja kontekstipõhiste kriteeriumide ja meetodite kasutamine biomajanduse kestlikkuse hindamiseks väärtusahelates;

f) säästvad biokütused, sealhulgas etanool ja biodiisel, kestlik lennukikütus ja muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused, ning

g) kestlikult toodetud kaupade (sealhulgas vähese CO_2 heitega kaubad) ja osutatud teenuste pakkumine ja nendega kauplemise lihtsustamine.

48. Lepinguosalised väljendavad toetust arenguriikide rahastamise suurendamisele arenenud riikide poolt ja muudest allikatest, et kaitsta, säilitada, säästvalt kasutada ja taastada kõiki ökosüsteeme vastavalt riigisisestele asjaoludele ja poliitikale. Samuti tunnistavad nad, kui oluline on lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikide jaoks Euroopa Liidu toetus ja asjakohased vahendid, et toetada riiklikku poliitikat ja rahvusvahelisi kohustusi seoses kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise ja sellega kaasnevate hüvedega, kliimamuutustest tingitud kahju ja kahjustusi käsitlevate eesmärkidega ning tegeleda elurikkuse vähenemise probleemi, metsade kaitse ja halvenenud seisundiga metsade taastamisega kooskõlas iga lepingule alla kirjutanud Mercosuri riigi õigusnormide ning kohaldatavate rahvusvaheliste kohustustega. Samuti tunnistavad nad, kui oluline on anda ja kasutusele võtta tehnilist ja rahalist toetust, mida on vaja toidutootmise kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamiseks ning põllumajandustootjate ja muude haavatavate rühmade, eelkõige väikepõllumajandustootjate, naiste ja noorte haavatavuse vähendamiseks seoses kliimamuutustega.

49. Tuletades meelde 26. peatüki eesmärki suurendada kestliku arengu lõimimist lepinguosaliste kaubandus- ja investeerimissuhetesse, kohustuvad lepinguosalised toetama olemasolevate rahastamisvahendite läbivaatamist, tagama piisava rahastamise metsade kaitse, taasmetsastamise, halvenenud seisundiga metsade taastamise ja raadamise vähendamise ning looduslike rohumaade ümberkujundamise jaoks ning tegema koostööd, et tagada nende nimetatud vahendite asjakohane rahastamine riigisisestest ja vajaduse korral rahvusvahelistest allikatest kooskõlas kummagi lepinguosalise õigusega. Lisaks toetavad lepinguosalised ressursside ulatuslikumat kasutuselevõttu, sealhulgas tulemuspõhiste maksete ja muude poliitiliste lähenemisviiside, näiteks ökosüsteemi teenuste eest maksmise kaudu.

50. Lepinguosalised rõhutavad, et selline koostöö ei peaks hõlmama üksnes avalikku sektorit, vaid ka ettevõtjaid, akadeemilisi ringkondi ja kodanikuühiskonda kooskõlas nende vastavate rollidega kestliku arengu edendamisel.

B.3. Kaubandust mõjutavad kestlikkusmeetmed

51. Tuletades meelde oma WTO lepingutest tulenevaid kohustusi, lepivad lepinguosalised kokku koostööpõhises lähenemisviisis, et lahendada probleeme lepinguosalise kaubandust mõjutavate kestlikkusmeetmetega seotud nõuete täitmisel, võttes arvesse erinevat arengutaset, suutlikkust, prioriteete, riikide olusid ja õigusakte ning merepiirita arenguriikide konkreetseid probleeme. Eespool nimetatud probleemide lahendamisel tunnistavad lepinguosalised vajadust hõlbustada selliste meetmete rakendamist, millega toetatakse lepinguosalise kaubandust mõjutavate kestlikkusmeetmete järgimist, et eksport saaks täiel määral kasu käesoleva lepinguga ette nähtud turulepääsuvõimalustest. Samuti osutavad nad partnerluslepingule lisatud koostööprotokollile kui vahendile selle eesmärgi saavutamiseks ning lepivad kokku, et lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikide toetamine peaks hõlmama rahaliste vahendite eraldamist, suutlikkuse suurendamise programme, tehnilist abi ja muid ühisalgatusi kestlike tarneahelate edendamiseks.

52. Lepinguosalised tuletavad meelde 13. peatüki, eelkõige artikli 13.5 sätteid. Lepinguosalised püüavad kindlaks määrata ja vastu võtta meetmeid ning rakendada algatusi, et kiirendada ja hõlbustada vajaduse korral omavahelist asjaomaste toodetega kauplemist, näiteks vastastikuse tunnustamise või samaväärsuslepingute kaudu ning suurendades vastastikust teadlikkust ja mõistmist seoses olemasolevate tavade ja süsteemidega.

53. Kaubandust mõjutavate kestlikkusmeetmete rakendamisel kooskõlas oma õigusega võtab lepinguosaline täielikult arvesse teise lepinguosalise esitatud teaduslikku või tehnilist teavet ning ta peaks võtma arvesse meetmeid, mida see lepinguosaline on võtnud käesolevast lisast tulenevate kohustuste täitmiseks.

54. Kui lepinguosalise õiguses on ette nähtud kontrollida imporditud toote vastavust teise lepinguosalise asjakohasele õigusele, tunnistavad lepinguosalised, et vastavust lepinguosalise õigusele suudavad kõige paremini hinnata lepinguosalise enda ametiasutused. Kui lepinguosaline hindab vastavust teise lepinguosalise õigusele, kasutab ta seega teise lepinguosalise esitatud teavet.

55. Seoses selliste kestlikkusmeetmete rakendamisega, mis mõjutavad metsaökosüsteemide kaitsega seotud kaubandust ja turule laskmist, ning kui Euroopa Liidu õigus seda lubab, kehtib järgmine:

    a) Euroopa Liit tunnistab, et käesolevat lepingut ja sellest tulenevate kohustuste täitmiseks rakendatud meetmeid võetakse riikide riskiklassifikatsiooni määramisel muude kriteeriumide hulgas positiivselt arvesse;

    b) Euroopa Liidu asjaomased asutused kasutavad lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikide poolt ametlikult tunnustatud, registreeritud või kindlaks määratud sertifitseerimis-, jälgimis- ja seiresüsteemidest pärit dokumente, litsentse, teavet ja andmeid allikana, et kontrollida kestlikkusmeetmetega hõlmatud ja Euroopa Liidu turule lastud toodete vastavust jälgitavusnõuetele;

c) kui lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikide poolt ametlikult tunnustatud, registreeritud või kindlaks määratud sertifitseerimis-, jälgimis- ja seiresüsteemidest pärit dokumentide, litsentside, teabe ja andmete ning Euroopa Liidu asjaomaste asutuste kasutatava teabe vahel esineb lahknevusi, võtab Euroopa Liit taotluse korral viivitamata arvesse lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikide esitatud teavet ja selgitusi, ning

d) tunnistades, et Euroopa Liidu ettevõtjad ja kauplejad võivad oma hoolsuskohustuse täitmisel kasutada jälgimis-, sertifitseerimis- või muid kolmandate isikute poolse kontrolli süsteeme, toetab Euroopa Liit lepingule alla kirjutanud Mercosuri riikide asjaomaste asutuste taotluse korral jälgimis-, sertifitseerimis- või kolmandate isikute poolse kontrolli süsteemide läbipaistvat ja sõltumatut hindamist ning nende vastavusse viimist nõuete ja heade tavadega.

56. Ühtki käesoleva jao sätet ei tõlgendata erandina, muudatusena või uute määratluste lisamisena seoses metsaökosüsteemide kaitsega lepinguosalise õiguse alusel.

C OSA

LÕPPSÄTTED

57. Käesolev lisa on 26. peatüki lahutamatu osa.

58. Vastavalt artikli 9.5 lõikele 1 vastutab Euroopa Liit käesolevas lisas sätestatud kohustuste täitmise eest.

59. Kui käesolevas lisas ei ole sätestatud teisiti, vastutab iga lepingule alla kirjutanud Mercosuri riik vastavalt artikli 9.5 lõikele 2 käesolevas lisas sätestatud kohustuste täitmise eest.

60. Vastavalt artikli 26.15 lõikele 4 on 26. peatüki kohase vaidluse osalised käesolevast lisast tulenevates küsimustes sätestatud artiklis 29.3.

61. Vastavalt artikli 26.15 lõikele 5 ei või kumbki lepinguosaline käesolevast lisast tulenevates küsimustes lahendada vaidlusi 29. peatüki alusel.

62. Käesoleva lisa sätete vastuvõtmist ja rakendamist ei tõlgendata kinnitusena, et lepinguosalise turunõuded on kooskõlas WTO eeskirjade ja põhimõtetega, ning see ei piira lepinguosalise WTO lepingutest tulenevaid õigusi.

29-A LISA

VAHEKOHTU KODUKORD

I. KULUD

1. Vahekohtunikele makstav töötasu hõlmab kõiki nende assistentide töötasusid ja kulusid. Kaubanduskoosseisus tegutsev ühiskomitee lepib vahekohtunike töötasusid ja kulusid käsitlevates eeskirjades kokku oma esimesel koosolekul. Kui kaubanduskoosseisus tegutsev ühiskomitee ei ole selliseid eeskirju kehtestanud, määratakse vahekohtunike töötasud ja kulud kindlaks vastavalt WTO tavale.

II. TEATED

2. Vaidlusosalised ja vahekohus esitavad kõik taotlused, teated, kirjalikud esildised või muud dokumendid e-posti teel või muul elektroonilisel teel, mis tagab, et saatmisest jääb jälg. Kui ei ole tõendatud teisiti, loetakse selline teade kättetoimetatuks ja kättesaaduks selle saatmise kuupäeval. Posti teel või muul viisil, milles vaidlusosalised on kokku leppinud, esitatakse ka dokumentide koopiad, sealhulgas antakse teada dokumentide saatmise kuupäevast.

3. Taotlus, teade, kirjalik esildis või muu dokument saadetakse:

   a) vahekohtult ühel ja samal ajal mõlemale vaidlusosalisele;

   b) vaidlusosaliselt vahekohtule ja koopiana teisele vaidlusosalisele;

c) ühelt vaidlusosaliselt teisele vaidlusosalisele ja vajaduse korral koopiana vahekohtule või

d) kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimehelt vahekohtunikele kooskõlas punkti 10 alapunktiga c ning koopiana teisele kaasesimehele ja vaidlusosalistele.

4. Kõik teated adresseeritakse kas Mercosuri ajutisele eesistujale, kui vaidlusosaline on Mercosur, või asjaomasele riiklikule koordinaatorile, kui vaidlusosaline on lepingule alla kirjutanud Mercosuri riik, ja Euroopa Komisjoni kaubanduse peadirektoraadile. Kui vaidlusosaliste esindajad on juba määratud, saadetakse kõik teated ka neile.

5. Taotlustes, teatistes, kirjalikes esildistes või muudes vahekohtumenetlusega seotud dokumentides esinevate kirjavigade parandamiseks võib saata uue dokumendi, milles on muudatused selgelt välja toodud.

6. Vaidlusosalise esitatud dokumendid peavad olema nõuetekohaselt allkirjastatud, et neid saaks käsitada ametlikult vahekohtule esitatuna.

7. Kui dokumendi kättetoimetamise viimane päev langeb Euroopa Liidu institutsioonide või lepingule alla kirjutanud Mercosuri riigi puhkepäevale, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg esimesel järgneval tööpäeval.

8. Vahekohtu eesistuja vastutab vahekohtu sise- ja välissuhtluse, sealhulgas vaidlusosaliste ja vahekohtu vahelise teabevahetuse eest.

9. Vahekohtu eesistuja vastutab menetluse toimiku säilitamise eest. Eesistuja esitab pärast vahekohtuotsuse tegemist vaidlusosalisele tema taotluse alusel menetluse toimiku koopia. Eesistuja säilitab originaaltoimikut 5 (viis) aastat pärast vahekohtuotsuse tegemise kuupäeva. Selle ajavahemiku lõpus edastab eesistuja originaaltoimiku kaebuse esitanud vaidlusosalisele. Kaebuse esitanud vaidlusosaline esitab vaidlusosalisele, kelle vastu kaebus esitati, tema taotluse alusel toimiku koopia.

III. VAHEKOHTUMENETLUSE ALUSTAMINE

10. Vahekohtuniku valimise suhtes kehtib järgmine:

a) Kui vahekohtu liige valitakse loosi teel vastavalt artiklile 29.9 või punktidele 26 ja 28–31, kutsutakse mõlema vaidlusosalise esindajad aegsasti loosi tõmbamise ajal kohal olema. Loosimine toimub igal juhul nende vaidlusosaliste juuresolekul, kes kohale tulid. Kaebuse esitanud vaidlusosalise kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimees teatab viivitamata selle vaidlusosalise kaasesimehele, kelle vastu kaebus esitati, loosimise toimumise kuupäeva, kellaaja ja koha;

b) kui mõnda artikli 29.8 lõikes 3 osutatud alamnimekirja ei ole koostatud, valib kaebuse esitanud vaidlusosalise kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimees vahekohtuniku loosi teel hiljemalt 5 (viie) päeva jooksul pärast artikli 29.8 lõikes 5 osutatud taotluse esitamise kuupäeva nende füüsiliste isikute hulgast, kelle üks või mõlemad lepinguosalised on ametlikult esitanud kõnealuse alamnimekirja koostamiseks;

c) kaebuse esitanud vaidlusosalise kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimees teavitab vahekohtunikke nende nimetamisest;

d) vahekohtunik, kes on nimetatud artiklis 29.9 sätestatud korras, kinnitab kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimeestele kirjalikult oma valmisolekut tegutseda vahekohtu liikmena hiljemalt 5 (viie) päeva jooksul pärast tema nimetamist käsitleva teate kättesaamise kuupäeva. Valmisolekut kinnitavas teates kinnitab vahekohtunik sõnaselgelt ka seda, et ta järgib ja kohustub järgima 29-B lisa sätteid;

e) kui vaidlusosalised ei lepi kokku teisiti, kohtuvad nad vahekohtuga hiljemalt 7 (seitse) päeva pärast vahekohtu moodustamist, et määrata kindlaks küsimused, mida vaidlusosalised või vahekohus peavad asjakohaseks. Vahekohtunikud või vaidlusosaliste esindajad võivad osaleda sellisel kohtumisel telefonitsi või videokonverentsi kaudu. Enne seda kohtumist teatavad vaidlusosalised vahekohtule oma määratud esindajad, samuti aadressi, telefoninumbrid ja e-posti aadressid, mille kaudu tuleb neile menetluse käigus teateid edastada.

11. Vahekohtu pädevuse suhtes kehtib järgmine:

a) kui vaidlusosalised ei lepi hiljemalt 5 (viis) päeva pärast vahekohtunike valimise kuupäeva kokku teisiti, on vahekohtu pädevus järgmine:

„vaadata vahekohtu moodustamise taotluses nimetatud küsimus vaidlusosaliste viidatud sätteid arvestades läbi, otsustada, kas kõnealune meede on hõlmatud sätetega kooskõlas või kas kõnealune meede põhjustab kaebuse esitanud vaidlusosalisele käesoleva lepinguga hõlmatud sätetest tuleneva kasu saamata jäämise või olulise vähenemise viisil, mis kahjustab vaidlusosaliste vahelist kaubandust, ning teha vahekohtuotsus vastavalt artiklile 29.14“;

b) vaidlusosalised teatavad vahekohtule kokkulepitud pädevusest hiljemalt 3 (kolm) päeva pärast kokkuleppele jõudmist.

IV. ESMASED ESILDISED

12. Kaebuse esitanud vaidlusosaline esitab oma esmase kirjaliku esildise hiljemalt 30 (kolmkümmend) päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Vaidlusosaline, kelle vastu kaebus esitati, esitab oma kirjaliku vastuse hiljemalt 30 (kolmkümmend) päeva pärast esmase kirjaliku esildise kättesaamise kuupäeva.

13. Esmases esildises märgitakse selgelt vaidlusosalise nõue, sealhulgas esitatakse asjaomased meetmed, kaebuse õiguslik alus ning kokkuvõte asjakohastest faktidest ja asjaoludest.

14. Vastuses esitatakse selle vaidlusosalise, kelle vastu kaebus esitati, faktid ja argumendid, millel tema kaitse põhineb.

V. TÕENDID

15. Esmane esildis ja vastus peavad sisaldama kõiki kättesaadavaid tõendusmaterjale, sealhulgas eksperdi- või tehnilisi arvamusi. Muul juhul esitab kumbki vaidlusosaline kõik faktilised tõendid vahekohtule võimalikult varakult ja hiljemalt 5 (viis) päeva enne esimese istungi kuupäeva, välja arvatud tõendite puhul, mis on vajalikud vastuväidete, küsimuste vastuste või teise vaidlusosalise esitatud vastuseid käsitlevate märkuste esitamiseks. Vahekohus võib nõuetekohase põhjenduse korral teha sellest reeglist erandeid. Sellisel juhul antakse teisele vaidlusosalisele võimalus esitada uute tõendite kohta märkusi.

16. Igal juhul antakse kummalegi vaidlusosalisele võimalus esitada märkusi teise vaidlusosalise esitatud tõendite kohta.

17. Kõiki vaidlusosalise esitatud tõendeid säilitatakse menetlustoimikutes.

18. Vahekohus võib tunnistajaid või eksperte ära kuulata ainult mõlema vaidlusosalise juuresolekul.

VI. VAHEKOHTUTE TÖÖ

19. Vahekohtu eesistuja juhatab kõiki istungeid. Vahekohus võib delegeerida eesistujale volitused teha haldus- ja menetlusotsuseid. Need otsused tehakse teatavaks teistele vahekohtunikele ja vajaduse korral vaidlusosalistele.

20. Vahekohus võib tegutseda mis tahes viisil, sealhulgas telefoni, faksi, arvutiside või videokonverentsi teel.

21. Vahekohtu nõupidamistel võivad osaleda üksnes vahekohtunikud, kuid vahekohus võib lubada nõupidamise juures viibida oma assistentidel.

22. Kõikide otsuste koostamise eest vastutab üksnes vahekohus ja seda ülesannet ei delegeerita.

23. Kui tekib menetlusküsimus, mis ei ole 29. peatüki või käesoleva lisaga hõlmatud, võib vahekohus pärast vaidlusosalistega konsulteerimist võtta kasutusele sobiva menetluse, mis ei ole vastuolus kõnealuste sätetega.

24. Kui vahekohus peab vajalikuks muuta mõnda menetluses rakendatavat tähtaega või teha muid menetluslikke või haldusmuudatusi, teavitab ta vaidlusosalisi kirjalikult täienduste või muudatuste põhjustest, märkides ära vajaliku tähtaja või muudatuse. Vahekohus võib sellise täienduse või muudatuse vastu võtta pärast vaidlusosalistega konsulteerimist. Artikli 29.14 lõikes 4 sätestatud tähtaegu ei muudeta.

VII. VAHEKOHTUNIKE NIMEKIRJA MUUTMINE

25. Vahekohtunike nimekirja võib ükskõik kumma lepinguosalise algatusel igal ajal muuta. Mõlemad lepinguosalised võivad esitada uusi isikuid, teatades teisele lepinguosalisele kandidaadiks esitatud isikute nimed. Lepinguosalised arutavad ettepanekut hiljemalt 1 (üks) kuu pärast teate saamist kandidaadiks esitatud isikute nimede kohta. Kaubanduskoosseisus tegutsev ühiskomitee teeb otsuse nimekirja muutmise kohta hiljemalt 6 (kuus) kuud pärast sellist teatamist.

VIII. VAHEKOHTUNIKE ASENDAMINE

26. Kui vahekohtunikul ei ole võimalik osaleda menetluses, kui ta end taandab või ta välja vahetatakse, valitakse talle asendaja kooskõlas artikliga 29.9 ja käesoleva lisa punktiga 10.

27. Juhul kui vaidlusosaline leiab, et vahekohtunik ei vasta 29-B lisas sätestatud käitumisjuhendi nõuetele ja tuleks seetõttu asendada, teatab ta sellest teisele vaidlusosalisele hiljemalt 15 (viisteist) päeva pärast kuupäeva, kui ta sai teada asjaoludest, mille tõttu asjaomane vahekohtunik rikub oluliselt 29-B lisas sätestatud käitumisjuhendit.

28. Juhul kui vaidlusosaline on arvamusel, et vahekohtunik (välja arvatud vahekohtu eesistuja) ei vasta 29-B lisas sätestatud käitumisjuhendi nõuetele, konsulteerivad vaidlusosalised omavahel ja juhul, kui nad jõuavad kokkuleppele, vahetavad nad vahekohtuniku välja ja leiavad talle asendaja artiklis 29.9 ja käesoleva lisa punktis 10 sätestatud menetluse kohaselt. Kui vaidlusosalised ei jõua vahekohtuniku asendamise küsimuses kokkuleppele 5 (viie) päeva jooksul alates punktis 27 osutatud teate kättesaamise kuupäevast, võib kumbki vaidlusosaline taotleda, et küsimus antaks lahendamiseks vahekohtu eesistujale, kes teeb lõpliku otsuse.

29. Kui vahekohtunik (välja arvatud vahekohtu eesistuja) tuleb asendada ja kui asjaomane vaidlusosaline ei suuda vahekohtunikule asendajat valida, valib eesistuja uue vahekohtuniku artikli 29.9 lõikes 4 sätestatud korras loosi teel samast alamnimekirjast, kuhu kuulus asendatav vahekohtunik. Uus vahekohtunik valitakse hiljemalt 5 (viis) päeva pärast eesistujale taotluse esitamise kuupäeva.

30. Juhul kui vaidlusosaline leiab, et eesistuja ei vasta 29-B lisas sätestatud käitumisjuhendi nõuetele ja tuleks seetõttu asendada, teatab ta sellest teisele vaidlusosalisele hiljemalt 15 (viisteist) päeva pärast kuupäeva, kui ta sai teada asjaoludest, mille tõttu asjaomane vahekohtunik rikub oluliselt 29-B lisas sätestatud käitumisjuhendit. Vaidlusosalised konsulteerivad omavahel ja juhul, kui nad jõuavad kokkuleppele, vahetavad nad eesistuja välja ja leiavad talle asendaja artiklis 29.9 ja käesoleva lisa punktis 10 sätestatud menetluse kohaselt.

31. Kui vaidlusosalised ei jõua 5 (viie) päeva jooksul alates punktis 30 osutatud teate kättesaamise kuupäevast eesistuja asendamise küsimuses kokkuleppele, valib taotluse esitanud vaidlusosalise kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimees või kaasesimehe määratud isik uue eesistuja loosi teel artikli 29.8 lõike 3 punktis c osutatud alamnimekirjast, kui vaidlusosalised ei lepi kokku teisiti. Uus eesistuja valitakse hiljemalt 5 (viis) päeva pärast kuupäeva, mil taotluse esitanud vaidlusosalise kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimees sellekohase taotluse kätte sai.

32. Vahekohtu menetlused peatatakse ajavahemikuks, mis kulub punktides 27, 28, 29, 30 ja 31 ettenähtud menetluste läbiviimiseks.

IX. ISTUNGID

33. Vaidlusosaline, kelle vastu kaebus esitati, vastutab vaidluse lahendamise istungi logistilise korralduse eest, kui kokku ei ole lepitud teisiti. Vahekohtu eesistuja määrab kokkuleppel vaidlusosaliste ja teiste vahekohtu liikmetega istungi kuupäeva ja kellaaja ning esitab vaidlusosalistele selle kohta kirjaliku kinnituse. Selle teabe teeb ka avalikkusele kättesaadavaks istungi logistilise korralduse eest vastutav vaidlusosaline, välja arvatud juhul, kui istung on kinnine. Vahekohus võib jätta istungi kokku kutsumata, välja arvatud juhul, kui üks vaidlusosaline ei ole sellega nõus.

34. Kui vaidlusosalised ei otsusta teisiti, toimub istung:

    a) juhul kui vaidlusosaline, kelle vastu kaebus esitati, on Euroopa Liit, siis Brüsselis Belgias;

    b) juhul kui vaidlusosaline, kelle vastu kaebus esitati, on Mercosur, siis Asunciónis Paraguays, ning

    c) juhul kui vaidlusosaline, kelle vastu kaebus esitati, on 1 (üks) või mitu Mercosuri riiki, siis nende riikide määratud kohas.

35. Vahekohus võib kokku kutsuda lisaistungeid, kui vaidlusosalised selles kokku lepivad.

36. Kõik vahekohtunikud peavad kogu istungi ajal kohal olema.

37. Järgmised isikud võivad istungil osaleda olenemata sellest, kas istungid on avalikud või mitte:

    a) vaidlusosaliste esindajad;

    b) vaidlusosaliste nõustajad;

c) haldustöötajad, tõlgid, tõlkijad ning

d) vahekohtunike assistendid.

Vahekohtu poole võib pöörduda vaid vaidlusosalise esindaja või nõustaja.

38. Kumbki vaidlusosaline esitab hiljemalt 5 (viis) päeva enne istungi kuupäeva vahekohtule nimekirja isikutest, kes esitavad istungil suulisi väiteid või selgitusi vaidlusosalise nimel, ning muudest esindajatest ja nõustajatest, kes istungil viibivad. Vaidlusosaline võib oma nimekirja pärast seda tähtaega muuta, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud.

39. Vahekohtu istungid on avalikud, kui vaidlusosalised ei otsusta teisiti. Vahekohtu istungid on osaliselt või täielikult üldsusele suletud, kui vaidlusosalise esildised või argumendid sisaldavad teavet, mille see vaidlusosaline on märkinud konfidentsiaalseks.

40. Vahekohus korraldab istungi järgmisel viisil, tagades et kaebuse esitanud vaidlusosalisele ja vaidlusosalisele, kelle vastu kaebus esitati, antakse võrdselt aega:

a) väited:

i) kaebuse esitanud vaidlusosalise väited;

ii) selle vaidlusosalise väited, kelle vastu kaebus esitati;

b) vastuväited:

i) kaebuse esitanud vaidlusosalise repliik;

ii) selle vaidlusosalise vastusrepliik, kelle vastu kaebus esitati.

41. Vahekohus võib istungi jooksul esitada igal ajal mõlemale vaidlusosalisele küsimusi.

42. Vahekohus korraldab iga istungi protokolli koostamise või helisalvestise tegemise ja selle edastamise vaidlusosalistele nii kiiresti kui võimalik. Vaidlusosalised võivad protokolli täpsuse kohta märkusi esitada ning vahekohus võib neid märkusi arvesse võtta.

43. Kumbki vaidlusosaline võib hiljemalt 10 (kümme) päeva pärast istungi kuupäeva esitada vahekohtule istungil tekkinud küsimuste kohta täiendavaid kirjalikke esildisi, edastades need koopiana ka teisele vaidlusosalisele.

X. KIRJALIKUD KÜSIMUSED

44. Vahekohus võib igal ajal menetluse käigus esitada ühele või mõlemale vaidlusosalisele kirjalikke küsimusi ja määrata neile vastuste esitamiseks mõistliku tähtaja. Kummalegi vaidlusosalisele saadetakse koopia küsimustest, mille vahekohus esitab teisele vaidlusosalisele.

45. Vaidlusosaline saadab teisele vaidlusosalisele ka koopia oma kirjalikust vastusest vahekohtu küsimustele. Kumbki vaidlusosaline võib esitada kirjalikke märkusi teise vaidlusosalise vastuste kohta hiljemalt 7 (seitse) päeva pärast selliste vastuste kättesaamise kuupäeva.

XI. KONFIDENTSIAALSUS

46. Kui istung on punkti 39 kohaselt kinnine, tagavad vaidlusosalised ja nende nõustajad vahekohtu istungite konfidentsiaalsuse. Mõlemad vaidlusosalised ja nende nõustajad kohtlevad teise vaidlusosalise poolt vahekohtule esitatud ja konfidentsiaalseks märgitud teavet konfidentsiaalsena. Kui vaidlusosaline esitab vahekohtule oma kirjalike esildiste konfidentsiaalse versiooni, esitab ta teise vaidlusosalise taotluse korral võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 30 (kolmkümmend) päeva pärast kas taotluse või esildise kuupäeva, sõltuvalt sellest, kumb on hilisem, oma esildises sisalduva teabe mittekonfidentsiaalse kokkuvõtte, mille võib üldsusele avaldada. Käesolev lisa ei keela vaidlusosalistel avaldada üldsusele oma seisukohti, kuid selle käigus ei tohi teise vaidlusosalise esitatud teabele viidates avaldada teise vaidlusosalise poolt konfidentsiaalseks märgitud teavet.

XII. ÜHEPOOLSED KONTAKTID

47. Vahekohus ei kohtu ega võta ühendust vaidlusosalisega ilma teise vaidlusosalise juuresolekuta.

48. Ükski vahekohtu liige ei või arutada vaidluse eseme mis tahes aspekti vaidlusosalisega ilma teiste vahekohtunike juuresolekuta.

XIII. TEAVE JA TEHNILINE NÕUSTAMINE

49. Vahekohus teavitab vaidlusosalisi oma kavatsusest taotleda ekspertide arvamust või teavet mis tahes asjakohasest allikast. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva sätte kohaselt saadud arvamus või teave ei vabasta vaidlusosalisi nende tõendamiskohustusest.

50. Vahekohus võtab arvesse teabe või ekspertide arvamuse taotlemisega seotud kulusid, et mitte ülemäära suurendada vaidluste lahendamise menetluse kulusid.

51. Vahekohus esitab vaidlusosalistele saadud teabe või ekspertide arvamuse koopia ning annab neile mõistliku tähtaja märkuste esitamiseks.

XIV. *AMICUS CURIAE* KOKKUVÕTTED

52. Kui vaidlusosalised ei lepi 5 (viie) päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva kokku teisiti, võib vahekohus võtta vastu kirjalikke esildisi, mille on omal algatusel esitanud lepinguosalise territooriumil asuvad huvitatud füüsilised isikud või seal asutatud juriidilised isikud, kes on lepinguosaliste valitsustest sõltumatud, tingimusel et vahekohus saab need kätte hiljemalt 10 (kümme) päeva pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Neid esildisi nimetatakse edaspidi *amicus curiae* esildisteks.

53. *Amicus curiae* esildised:

a) on lühikesed ja mitte mingil juhul pikemad kui 22 500 (kakskümmend kaks tuhat viissada) tähemärki, sealhulgas tühikud, joonealused märkused, teksti lõpus olevad märkused ja manused;

b) puudutavad otseselt vahekohtu käsitletavat küsimust;

c) sisaldavad esildise esitanud füüsilise või juriidilise isiku kirjeldust, mis hõlmab tema kodakondsust või asukohta, tema tegevuse laadi ja juriidilise isiku puhul teavet tema liikmete, õigusliku seisundi ja üldeesmärkide kohta;

d) sisaldavad teavet kõigi rahastamisallikate kohta;

e) sisaldavad täpsustust selle kohta, mis laadi huvi on asjaomasel isikul vahekohtumenetluse vastu, ning

f) on koostatud keeles, mille vaidlusosalised on valinud, või mis tahes ametlikus WTO keeles vastavalt punktidele 56, 57 ja 58.

54. Vahekohus loetleb oma otsuses kõik esildised, mille ta on saanud ning mis vastavad punktidele 52 ja 53. Vahekohus ei ole kohustatud oma otsuses käsitlema kõnealustes esildistes esitatud väiteid. Vahekohus tagab, et vaidlusosalistel oleks võimalus kõikide *amicus curiae* esildiste kohta enne istungi kuupäeva kirjalikult märkusi esitada. Vaidlusosaline esitab oma märkused hiljemalt 10 (kümme) päeva pärast esildise kättesaamist ning vahekohus võtab neid märkusi arvesse.

XV. KIIRELOOMULISED ASJAD

55. 29. peatükis osutatud kiireloomuliste asjade korral kohandab vahekohus pärast vaidlusosalistega konsulteerimist vajaduse korral käesolevas lisas nimetatud tähtaegu ja teatab vaidlusosalistele kõnealustest kohandustest.

XVI. KIRJALIK JA SUULINE TÕLGE

56. Vaidlusosalised püüavad vahekohtu menetluse ühises töökeeles kokku leppida artiklis 29.5 osutatud konsultatsioonide käigus ja mitte hiljem kui punkti 10 alapunktis e osutatud kohtumisel.

57. Kui vaidlusosalised ei suuda ühises töökeeles kokku leppida, võib kumbki vaidlusosaline valida menetluse töökeeleks ükskõik millise oma ametliku keele. Kui aga vaidlusosaline valib keele, mis ei ole WTO ametlik keel, esitab ta esildiste esitamise ajal kõigi oma kirjalike esildiste tõlke teise vaidlusosalise valitud keelde ning korraldab oma suuliste esildiste suulise tõlke teise vaidlusosalise valitud keelde ja keelest ning kannab sellega seotud kulud.

58. Vahekohtuotsused esitatakse vaidlusosaliste valitud ühises töökeeles. Kui vaidlusosalised ei suuda ühises töökeeles kokku leppida, esitatakse vahekohtuotsused mis tahes WTO ametlikus keeles, mille valib vahekohus. Vahekohtuotsuse tõlkimise kulud kannavad vaidlusosalised võrdselt.

59. Kumbki vaidlusosaline võib esitada hiljemalt 5 (viis) päeva pärast dokumendi kättesaamist märkusi käesoleva lisa kohaselt koostatud dokumendi tõlke täpsuse kohta.

XVII. AJAVAHEMIKE ARVUTAMINE

60. Kui vaidlusosaline tõendab punkti 2 kohaldamisel, et ta sai dokumendi kätte muul kuupäeval kui see kuupäev, mil teine vaidlusosaline sama dokumendi kätte sai, arvestatakse sellisest kättesaamisest sõltuvas ajaarvestuses päevi alates sellise dokumendi viimasest kättesaamise kuupäevast.

XVIII. MUUD MENETLUSED

61. Käesolevat lisa kohaldatakse ka artiklite 29.18–29.21 alusel kehtestatud menetluste suhtes. Käesolevas lisas sätestatud tähtaegu kohandatakse siiski konkreetsete tähtaegade võrra, mis on sätestatud kõnealustes menetlustes vahekohtuotsuse vastuvõtmiseks.

62. Kui algne vahekohus või mõni selle liikmetest ei saa artiklite 29.18, 29.19, 29.20 ja 29.21 alusel kehtestatud menetluste jaoks uuesti kokku tulla, kohaldatakse artiklis 29.9 sätestatud menetlusi.

XIX. VAHEKOHTUOTSUSED

63. Vahekohtuotsus sisaldab lisaks muudele elementidele, mida vahekohus peab asjakohaseks, järgmisi elemente:

a) vaidlusosaliste andmed;

b) iga vahekohtu liikme nimi ja vahekohtu moodustamise kuupäev;

c) vahekohtu pädevus, sealhulgas vaidlusaluse meetme kirjeldus;

d) kummagi vaidlusosalise väited;

e) vahekohtumenetluse käigu kirjeldus, sealhulgas võetud meetmete kokkuvõte;

f) vaidluse faktiliste asjaolude kirjeldus;

g) vaidluse kohta tehtud otsus, milles on ära toodud faktiline ja õiguslik alus;

h) otsuse tegemise kuupäev ning

i) iga vahekohtu liikme allkiri.

29-B LISA

VAHEKOHTUTE LIIKMETE JA VAHENDAJATE KÄITUMISJUHEND

I. MENETLUSEGA SEOTUD KOHUSTUSED

1. Iga kandidaat ja vahekohtunik väldib ebasobivat käitumist või ebasobivana tunduvat käitumist, on sõltumatu ja erapooletu, väldib otseseid ja kaudseid huvide konflikte ning järgib rangeid käitumisnorme, et tagada vaidluste lahendamise mehhanismi usaldusväärsus ja erapooletus. Endised vahekohtunikud peavad järgima käesoleva lisa punktides 14, 15, 16 ja 17 sätestatud kohustusi.

II. AVALIKUSTAMISKOHUSTUS

2. Enne artikli 29.9 alusel vahekohtunikuks valimise kinnitamist avalikustab kandidaat kõik huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada tema sõltumatust ja erapooletust või mis võivad menetluse käigus jätta mõistliku eelduse kohaselt ebasobiva või erapooliku mulje. Selleks teeb kandidaat mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et kõik sellised huvid, suhted ja küsimused välja selgitada.

3. Kandidaat või vahekohtunik edastab teabe käesoleva lisa tegeliku või võimaliku rikkumise kohta kaubanduskoosseisus tegutsevale ühiskomiteele, et vaidlusosalised saaksid seda arutada.

4. Kui vahekohtunik on valitud, teeb ta jätkuvalt mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et selgitada välja kõik lõikes 3 nimetatud huvid, suhted või küsimused, ja avalikustab need. Avalikustamiskohustus on pidev ülesanne, mis nõuab vahekohtunikult kõikide selliste huvide, suhete ja küsimuste avalikustamist, mis võivad tekkida menetluse mis tahes etapis. Vahekohtunik avalikustab sellised huvid, suhted ja küsimused, teavitades neist kirjalikult kaubanduskoosseisus tegutsevat ühiskomiteed, et vaidlusosalised saaksid neid arutada.

III. VAHEKOHTUNIKE ÜLESANDED

5. Kui vahekohtunik nõustub enda valimisega, on ta valmis oma ülesandeid täitma ning ta täidab neid põhjalikult ja kiiresti kogu menetluse jooksul, sealhulgas artiklite 29.18–29.21 kohaste menetluste jooksul, ning ausalt ja hoolikalt.

6. Vahekohtunik käsitleb üksnes neid küsimusi, mis menetluses tõstatatakse ja mis on otsuse tegemisel vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet ühelegi muule isikule.

7. Vahekohtunik võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et tema assistent ja töötajad on teadlikud käesoleva lisa asjakohastest sätetest ja järgivad neid *mutatis mutandis*.

8. Vahekohtunik ei astu menetlusega seoses ühepoolsetesse kontaktidesse.

IV. VAHEKOHTUNIKE SÕLTUMATUS JA ERAPOOLETUS

9. Vahekohtunik on sõltumatu ja erapooletu, väldib ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje teket ega lase ennast mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, avalikest arvamustest, lojaalsusest lepinguosalisele ega kriitikakartusest. Vahekohtunik ei tohi võtta vastu juhtnööre üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ega olla seotud lepinguosalise valitsusega, sealhulgas valitsusorganisatsioonidega.

10. Vahekohtunik ei võta otseselt ega kaudselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või näida takistavat tema ülesannete nõuetekohast täitmist.

11. Vahekohtunik ei kasuta oma ametiseisundit vahekohtus oma isiklike või erahuvide edendamiseks ning hoidub tegevusest, mis võib jätta mulje, et kellelgi teisel on võimalik teda mõjutada.

12. Vahekohtunik ei lase rahalistel, ärilistel, erialastel, perekondlikel ega sotsiaalsetel suhetel või kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid.

13. Vahekohtunik hoidub selliste suhete sõlmimisest või rahaliste huvide omandamisest, mis võivad mõjutada tema erapooletust või mis võivad mõistliku eelduse kohaselt jätta ebasobiva või erapooliku mulje.

V. ENDISTE LIIKMETE KOHUSTUSED

14. Kõik endised vahekohtunikud hoiduvad tegevusest, mis võib tekitada mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said vahekohtuotsusest kasu.

VI. KONFIDENTSIAALSUS

15. Vahekohtunik või endine vahekohtunik ei avalikusta ega kasuta menetlusega seotud või menetluse käigus saadud mitteavalikku teavet, välja arvatud menetluse huvides, ning ta ei avalikusta ega kasuta mitte mingil juhul seda teavet selleks, et saada isiklikku kasu, tuua kasu kellelegi teisele või kahjustada teiste isikute huve.

16. Vahekohtunik ei avalikusta vahekohtuotsust ega selle osi, enne kui otsus artikli 29.14 lõike 12 kohaselt avaldatakse.

17. Vahekohtunik või endine vahekohtunik ei avalikusta kunagi teavet vahekohtu nõupidamiste ega ühegi vahekohtu liikme seisukoha kohta.

VII. KULUD

18. Iga vahekohtunik peab arvestust oma kulude ning oma assistendi ja töötajate kulude kohta ning esitab nende kohta lõpparuande.

VIII. VAHENDAJAD

19. Käesolevas lisas kirjeldatud korda, mida kohaldatakse vahekohtunike või endiste vahekohtunike suhtes, kohaldatakse *mutatis mutandis* vahendajate ja vajaduse korral endiste vahendajate suhtes.

IX. EKSPERDID

20. Ekspertide suhtes, kelle arvamust vahekohus taotleb, kohaldatakse järgmisi eeskirju:

a) nad avalikustavad kõik huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada nende sõltumatust või erapooletust. Eksperdid tegutsevad enda nimel ning ei võta vastu ega küsi oma arvamuse esitamiseks juhtnööre üheltki valitsuselt ega organisatsioonilt;

b) nad ei astu sellise menetlusega seoses, milles nende arvamust taotletakse, ühepoolsetesse kontaktidesse;

c) nad ei avalikusta ega kasuta mitteavalikku teavet, mis on saadud sellise menetluse käigus, milles nende arvamust taotletakse, muuks otstarbeks kui menetluse huvides, ning ei avalikusta ega kasuta mitte mingil juhul seda teavet selleks, et saada isiklikku kasu, tuua kasu kellelegi teisele või kahjustada teiste isikute huve;

d) nad ei avalikusta oma arvamust ega selle osi enne vahekohtuotsuse avaldamist, kui vaidlusosalised ei lepi kokku teisiti, ning

e) nad peavad arvestust oma kulude kohta ja esitavad nende kohta lõpparuande.

21. Vahekohtule esitatavatele ekspertide arvamustele lisatakse või neile eelneb eksperdi avaldus, milles ta kinnitab, et ta kohustub täitma lõikes 20 kirjeldatud kohaldatavaid kohustusi.

29-C LISA

VAHENDAMINE

ARTIKKEL 1

Eesmärk

Käesoleva lisa eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning vahendaja abiga vastastikku rahuldav lahendus.

ARTIKKEL 2

Teabe esitamine

1. Lepinguosaline esitab teise lepinguosalise taotluse korral viivitamata teavet ja vastab küsimustele, mis on seotud ükskõik millise olemasoleva või kavandatava meetmega, mis mõjutab olulisel määral käesoleva lepingu III osa toimimist.

2. Käesoleva artikli kohaselt esitatud teave ei sõltu sellest, kas meede on kooskõlas käesoleva lepingu III osaga.

ARTIKKEL 3

Menetluse algatamine

1. Lepinguosaline võib igal ajal kirjalikult taotleda vahendusmenetluse algatamist lepinguosalise mis tahes meetme suhtes, mis kahjustab lepinguosalistevahelist kaubandust. Taotlus peab olema piisavalt üksikasjalik, et sellest selguksid taotluse esitanud vaidlusosalise probleemid, ning selles tuleb:

a) märkida ära kõnealune meede;

b) kirjeldada väidetavat kahjulikku mõju, mida meede taotluse esitanud vaidlusosalise arvates praegu või tulevikus lepinguosalistevahelisele kaubandusele avaldab, ning

c) selgitada, kuidas on kõnealune mõju taotluse esitanud vaidlusosalise arvates selle meetmega seotud.

2. Vahendusmenetlust saab algatada vaid vaidlusosaliste vastastikusel kokkuleppel. Lõike 1 kohase taotluse saanud vaidlusosaline kaalub taotlust mõistvalt ning teatab taotluse esitanud vaidlusosalisele sellega nõustumisest või selle tagasilükkamisest kirjalikult hiljemalt 10 (kümme) päeva pärast taotluse kättesaamise kuupäeva. Kui taotlusele ei vastata, loetakse taotlus tagasilükatuks.

3. Enne vahendusmenetluse alustamist ei ole vaja pidada konsultatsioone, sealhulgas neid, mis on ette nähtud 29. peatükis. Vaidlusosaline peaks siiski enne vahendusmenetluse algatamist põhimõtteliselt kasutama muid käesoleva lepingu III osas ette nähtud asjakohaseid koostöö- ja konsulteerimissätteid.

ARTIKKEL 4

Vahendaja valimine

1. Vaidlusosalised püüavad vahendaja kokku leppida hiljemalt 15 (viisteist) päeva pärast käesoleva lisa artikli 3 lõikes 2 osutatud taotlusele nõusoleku saamist.

2. Kui vaidlusosalised ei lepi kokku teisiti, ei tohi vahendaja olla kummagi vaidlusosalise kodanik.

3. Kui vaidlusosalised ei jõua vahendajas kokkuleppele lõikes 1 sätestatud aja jooksul, võib kumbki vaidlusosaline paluda taotluse esitanud vaidlusosalise kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimehel või tema määratud isikul valida vahendaja loosi teel käesoleva lepingu artikli 29.8 lõike 3 punkti c kohaselt koostatud alamnimekirjast. Mõlema vaidlusosalise esindajatele saadetakse aegsasti kutse olla loosi tõmbamise ajal kohal. Loosimine toimub igal juhul selle/nende vaidlusosalis(t)e juuresolekul, kes on kohale tulnud.

4. Taotluse esitanud vaidlusosalise kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee kaasesimees või tema määratud isik valib vahendaja 5 (viie) päeva jooksul alates käesoleva lisa artikli 3 lõike 2 kohase taotluse esitamisest.

5. Kui lõike 3 kohase taotluse esitamise ajaks ei ole koostatud artikli 29.8 lõike 3 punktis c osutatud alamnimekirja, valitakse vahendaja loosi teel ühe või mõlema vaidlusosalise varem ametlikult esitatud isikute seast.

6. Vahendaja aitab erapooletul ja läbipaistval viisil vaidlusosalistel meetmes ja selle võimalikus kaubandusele avalduvas mõjus selgust saada ning jõuda vastastikku rahuldava lahenduseni.

7. 29-B lisa kohaldatakse vahendajate suhtes *mutatis mutandis*.

8. 29-A lisas sätestatud vahekohtu kodukorra punkte 2–9 ja 56–59 kohaldatakse *mutatis mutandi*s.

ARTIKKEL 5

Vahendusmenetluse reeglid

1. Hiljemalt 10 (kümme) päeva pärast vahendaja nimetamist esitab vahendusmenetluse algatanud vaidlusosaline vahendajale ja teisele vaidlusosalisele kirjalikult probleemi üksikasjaliku kirjelduse, mis sisaldab eelkõige teavet asjaomase meetme toimimise ja selle mõju kohta kaubandusele. Teine vaidlusosaline võib hiljemalt 20 (kakskümmend) päeva pärast kirjelduse kättesaamist edastada selle kohta kirjalikke märkusi. Kumbki vaidlusosaline võib oma kirjelduses ja märkustes esitada mis tahes teavet, mida ta peab asjakohaseks.

2. Vahendaja võib valida asjaomases meetmes ja selle võimalikus kaubandusele avalduvas mõjus selguse saamiseks sobivaima viisi. Eelkõige võib vahendaja korraldada vaidlusosaliste kohtumisi, konsulteerida vaidlusosalistega ühiselt või eraldi ning pakkuda neile igasugust lisatuge, mida nad soovivad. Kui vaidlusosalised on sellega nõus, kasutab vahendaja asjaomaste ekspertide ja sidusrühmade abi või nõu.

3. Vahendaja ei anna nõu ega esita märkusi selle kohta, kas vaidlusalune meede on käesoleva lepingu III osaga kooskõlas. Vahendaja võib anda nõu ja pakkuda vaidlusosalistele kaalumiseks välja lahenduse. Vaidlusosalised võivad selle heaks kiita, tagasi lükata või leppida kokku teistsuguses lahenduses.

4. Vahendusmenetlus viiakse läbi selle vaidlusosalise territooriumil, kellele taotlus esitati, või vaidlusosaliste vastastikusel nõusolekul mis tahes muus asukohas või muul viisil.

5. Vaidlusosalised püüavad jõuda vastastikku rahuldava lahenduseni hiljemalt 60 (kuuskümmend) päeva pärast vahendaja nimetamist. Kuni lõpliku kokkuleppe saavutamiseni võivad vaidlusosalised kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi, eelkõige juhul, kui meede on seotud kiiresti riknevate kaupadega või muude kaupade või teenustega, mis kaotavad kiiresti oma kvaliteedi.

6. Lahendus võidakse vastu võtta kaubanduskoosseisus tegutseva ühiskomitee otsusega. Vastastikku rahuldava lahenduse kokku leppimine vaidlusosaliste vahel võib toimuda tingimusel, et viiakse lõpule kõik vajalikud riigisisesed menetlused. Vastastikku rahuldavad lahendused tehakse üldsusele kättesaadavaks, ilma et need sisaldaksid teavet, mille vaidlusosaline on konfidentsiaalseks märkinud.

7. Vaidlusosaliste taotluse korral esitab vahendaja neile faktiaruande projekti, milles on esitatud kõnealuse meetme lühikokkuvõte, järgitud menetlused ning vastastikku rahuldav lahendus, milles on kokkuleppele jõutud, sealhulgas võimalikud ajutised lahendused. Vahendaja annab vaidlusosalistele aruande projekti kohta märkuste esitamiseks aega 15 (viisteist) päeva. Pärast nimetatud ajavahemiku jooksul vaidlusosalistelt saadud märkuste arvessevõtmist esitab vahendaja vaidlusosalistele 15 (viieteistkümne) päeva jooksul lõpliku faktiaruande. Faktiaruandes ei tõlgendata käesoleva lepingu III osa.

8. Menetlus lõpetatakse:

a) vastastikku rahuldava lahenduse vastuvõtmisega vaidlusosaliste poolt selle lahenduse vastuvõtmise kuupäeval;

b) vaidlusosaliste vastastikusel kokkuleppel menetluse ükskõik millises etapis nimetatud kokkuleppe sõlmimise kuupäeval;

c) vahendaja tehtud kirjaliku avaldusega pärast vaidlusosalistega nõu pidamist selle kohta, et vahendustegevuse jätkamine oleks kasutu, nimetatud avalduse tegemise kuupäeval või

d) vaidlusosalise tehtud kirjaliku avaldusega pärast seda, kui vahendusmenetluses on kaalutud kõiki võimalikke vastastikku rahuldavaid lahendusi ning võetud arvesse vahendaja nõuandeid ja pakutud lahendusi, avalduse esitamise kuupäeval.

ARTIKKEL 6

Vastastikku rahuldava lahenduse rakendamine

1. Kui vaidlusosalised on jõudnud lahenduses kokkuleppele, võtavad mõlemad vaidlusosalised meetmeid, mida nad peavad vajalikuks, et rakendada vastastikku rahuldavat lahendust kokkulepitud ajaraamistikus.

2. Rakendav vaidlusosaline teatab teisele vaidlusosalisele kirjalikult igast vastastikku rahuldava lahenduse rakendamiseks võetavast meetmest.

ARTIKKEL 7

Konfidentsiaalsus

Kui vaidlusosalised ei lepi kokku teisiti ja ilma et see piiraks artikli 5 lõike 6 kohaldamist, on menetluse kõik etapid, sealhulgas kõik nõuanded ja pakutud lahendused, konfidentsiaalsed. Sellest hoolimata võib vaidlusosaline avalikustada asjaolu, et vahendusmenetlus toimub.

ARTIKKEL 8

Seos vaidluste lahendamise menetlustega

1. Vahendusmenetlus ei piira vaidlusosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad käesoleva lepingu III osa või mis tahes muu lepingu kohasest vaidluste lahendamise menetlusest.

2. Vaidlusosaline ei võta muudes käesoleva lepingu III osa või muu lepingu kohastes vaidluste lahendamise menetlustes aluseks ega kasuta tõenditena ning vahekohus ei võta arvesse:

a) seisukohti, mis teine vaidlusosaline on vahendusmenetluse käigus esitanud, ega artikli 5 alusel kogutud teavet;

b) asjaolu, et teine vaidlusosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda vahenduse käigus käsitletud meetme kohta leitud lahendusega, ega

c) vahendaja antud nõu ega tema tehtud ettepanekuid.

3. Vahendaja ei tegutse vahekohtu liikmena vaidluste lahendamise menetlustes, mis põhinevad käesoleva lepingu III osal, WTO lepingul või muul lepingul, mille osalised lepinguosalised on ning milles käsitletakse sama küsimust kui see, mida ta lahendas vahendajana.